

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV BOHEMISTIKY

JAZYK UŽIVATELŮ POČÍTAČE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: doc.PhDr. Marie Janečková, CSc.

Autor práce: Zuzana Kantorová

České Budějovice 2009

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji doc. PhDr. Marii Janečkové, CSc., za odborné vedení, cenné rady a pomoc při realizaci této práce.

Anotace

Jazyk uživatelů počítače

Tématem bakalářské práce je jazyk uživatelů počítače, kteří využívají různých možností komunikace na internetu. Práce je rozdělena do dvou částí - teoretické a praktické. Teoretická část se týká různých způsobů komunikace na internetu a historie prací s tematikou výrazů z počítačového slangu. Praktická část je zaměřena na jazykový rozbor výrazů z komunikace na chatu a v diskusním fóru.

Cílem práce je přiblížit komunikaci prostřednictvím internetu, protože právě tato forma komunikace je v dnešním světě velmi rozšířená a oblíbená.

Abstract

The Language of Computer Users

The topic of my bachelor project is the language of computer users, who use various options of communication on the Internet. The work is divided into two parts - theoretical and practical. The theoretical part focuses on different modes of communication on the Internet and on the history of works dealing with computer slang. The practical part is focused on linguistic analysis of the terms commonly used in communication on chat and discussion forums.

The aim of this work is to make an insight into the Internet communication because this form of communication is in today's world widespread and popular.

Obsah

ÚVOD.....	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Počítačový slang	8
2 Internet a internetová komunikace.....	10
2.1 Co je internet.....	10
2.2 Historie	10
2.3 Vybavení nutné ke zprovoznění internetu	11
2.4 Možnosti komunikace na internetu	12
2.4.1 Webové stránky (www stránky).....	12
2.4.2 Elektronická pošta (e-mail).....	13
2.4.3 Diskusní skupina	14
2.4.4 Chat.....	14
3 Historie prací s tematikou výrazů z počítačového slangu	16
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	30
4 Útvary a formy českého jazyka	30
5 Komunikace na <i>chatu</i>	32
6 ROZBOR VÝRAZŮ Z <i>CHATU</i>	35
6.1 Způsob psaní.....	35
6.2 Příznakové rysy hláskoslovné (v komunikaci na chatu.....	38
6.3 Lexikum.....	40
7 Komunikace v diskusním fóru.....	45
8 ROZBOR VÝRAZŮ Z DISKUSNÍHO FÓRA.....	47
8.1 Způsob psaní.....	47
8.2 Příznakové rysy hláskoslovné (na diskusních fórech)	50
8.3 Lexikum.....	52
ZÁVĚR.....	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
SEZNAM PŘÍLOH	62

ÚVOD

V této práci jsem se zabývala především jazykem uživatelů počítače, kteří se aktivně zapojují do komunikace na internetu. Téma jsem si vybrala proto, že počítače a internet patří neodmyslitelně k dnešní době. Většina z nás je s nimi v každodenním styku, ať již v práci nebo v soukromí. Každý se s nimi občas setkává, i když mu to nemusí být zcela příjemné. Internet je nejrychleji rostoucí a vyvíjející se médium. Je to komunikační kanál, který představuje nejrychlejší způsob komunikace a splňuje veškeré nároky na kvalitu informací (aktuálnost, srozumitelnost, srovnatelnost, přiměřenost atd.). Vzhledem k tomu, kolik lidí u nás denně využívá počítače a internet, dochází k neustálému rozšiřování počítačového slangu. Myslím, že do budoucna dojde ještě k většímu rozšíření a oblibě internetu a internetové komunikace, než je tomu v současné době.

Práci jsem rozdělila do dvou částí - teoretické a praktické. V teoretické části jsem se zabývala internetem a způsoby komunikace, které prostřednictvím internetu mohou probíhat. Dále jsem se zde věnovala poznatkům českých lingvistů, které prezentovali prostřednictvím nejrůznějších studií, článků či publikací s tematikou, dotýkající se výrazů z počítačového slangu. V praktické části práce jsem se podrobněji věnovala komunikaci na *chatu* a komunikaci na diskusním fóru hudebního serveru. Dále jsem provedla jazykovou analýzu materiálů, které jsem získala jak z *chatové* komunikace, tak z diskusního fóra.

Teoretickou část práce jsem rozdělila do tří hlavních kapitol. První kapitola je nazvána *Počítačový slang*, druhá se jmenuje *Internet a internetová komunikace* a poslední kapitolu jsem pojmenovala *Historie prací s tematikou výrazů z počítačového slangu*. V první kapitole jsem se zabývala slangem obecně a čerpala jsem z knihy *Slovník nespisovné češtiny* od Jana Huga a z knihy *O českých slanzích* od Jaroslava Hubáčka. Dále jsem zde popisovala počítačový slang a k tomu mi jako výchozí materiál posloužil článek *Některé komunikační a mluvnické aspekty počítačového slangu* od Michaely Černé. V druhé kapitole jsem se věnovala internetu a důležitým pojmům kolem něj. V první části druhé kapitoly uvádím, co vlastně internet je a jak funguje, pak jsem se zabývala jeho historií a vybavením, které je nutné k tomu, abychom internet správně zprovoznili. V následující části druhé kapitoly jsem charakterizovala možnosti komunikace na internetu, postupně

jsem popisovala principy komunikace u jednotlivých komunikačních systémů. Nejdříve jsem věnovala pozornost webovým stránkám, elektronické poště, dále diskusním skupinám a v poslední části *chatu*. Výchozí literatura, ze které jsem čerpala ve druhé kapitole, je *Čeština na www chatu* od Evy Jandové a kolektivu, další velmi užitečná publikace je *E-mail, chat, sms* od Martina Žemličky. V poslední kapitole teoretické části jsem popsala historii prací českých lingvistů, které se zabývaly tematikou výrazů z počítačového slangu. Zde jsem čerpala z velkého množství nejruznějších článků, studií i publikací, které všechny uvádím v seznamu použité literatury.

Praktickou část práce jsem rovněž rozdělila do tří hlavních sekcí. V první části jsem se zabývala útvary a formami českého jazyka a čerpala jsem z učebnice *Čeština pro učitele* autorského kolektivu Jaroslava Hubáčka, Evy Jandové a Jany Svobodové a také z publikace *Čeština řeč a jazyk* od Marie Čechové a kolektivu. Ve druhé části jsem se nejdříve zabývala podrobnějším popisem komunikace na *chatu* a charakteristických rysů typických pro tento druh komunikace. Dále jsem přešla k vlastnímu rozboru. Pro rozbor jsem si vybrala příspěvky z komunikace na serveru www.xchat.cz, a to konkrétně z místnosti *České Budějovice*. Tyto texty jsem získávala během měsíců ledna až dubna roku 2009, věk komunikantů v této místnosti se pohyboval v rozmezí od 14 do 32 let a podíl mužů a žen byl víceméně vyrovnaný. Ve vlastním jazykovém rozboru jsem se nejprve věnovala zvláštnostem ve způsobu psaní (kombinování velkých a malých písmen, počeštěný pravopis cizích slov atd.), dále příznakovým rysům hláskoslovným (např. diftongizace *y* v *ej*) a lexikální stránce (anglicismy v původních tvarech, expresiva atd.). V posledním oddílu praktické části jsem se zabývala nejprve popisem komunikace na diskusních fórech hudebního serveru www.bandzone.cz. Většinu přispěvatelů zde tvoří převážně mladí lidé ve věku 15-30 let, poměr mužů a žen se zdá být vyvážený. Dále jsem přistoupila k jazykovému rozboru textů, které jsem získala na diskusních fórech vybraných hudebních skupin (majících profil na již zmiňovaném serveru www.bandzone.cz). Postupovala jsem stejně jako u jazykového rozboru výrazů z *chatové* komunikace. Nejprve jsem se zabývala zvláštními způsoby psaní (např. zdůraznění kvantity), dále příznakovými rysy hláskoslovnými (např. protetické *v-*) a v poslední části rozboru také lexikem (např. zkracování slov). Ukázky z komunikace na *chatu* i z komunikace na hudebním fóru uvádím v přílohách.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Počítačový slang

Čeština je krásný, vysoce kultivovaný a výrazově bohatý jazyk. K bohatství českého jazyka patří neodmyslitelně také jeho nespisovné vrstvy a útvary. Význam znalosti spisovného jazyka je zřejmý, proto při výuce českého jazyka je slangové či nářečové slovo logicky hodnoceno jako nesprávné či spíše nevhodné, stejně jako gramatická či stylistická chyba. Avšak mimo školu, respektive mimo oficiální komunikaci, slang ani nářečí nelze primárně považovat za nesprávné, jsou důležitou součástí našeho národního jazyka.

Nespisovné výrazy z běžné mluvy, jsou-li vhodně použity (tj. mimo oficiální komunikaci a především v rozumné míře), jsou v komunikaci nezastupitelné, přispívají k jemnějšímu odstínění významů, k vyjádření postoje či nálady mluvčího. Slang v užším slova smyslu pak kromě své základní funkce komunikační vyjadřuje také příslušnost k určité profesní či zájmové skupině. Součástí národního jazyka jsou specifické vrstvy, které nemají charakter strukturních útvarů, jde spíše o slovní zásobu vymezenou sociálně. Sem patří především slangy (včetně tzv. profesní mluvy) a argot.¹ Podle názoru J. Hubáčka jde o svébytnou součást národního jazyka, jež má podobu nespisovné nebo hovorové vrstvy speciálních pojmenování, realizovanou v běžném, nejčastěji polooficiálním a neoficiálním jazykovém styku lidí vázaných stejným pracovním prostředím nebo stejnou sférou zájmů a sloužící jednak specifickým potřebám jazykové komunikace, jednak jako prostředek vyjádření příslušnosti k prostředí či k zájmové sféře. Lze také rozlišovat profesionalismy jako nespisovné názvy terminologické povahy a slangismy (v užším smyslu), které vykazují výrazný prvek citovosti a expresivity. Termín slang se však používá i pro označení nespisovného výraziva obecné češtiny, hovoří se např. o slangu současné mládeže.²

¹ Hugo, Jan: *Slovník nespisovné češtiny*. Praha 2006, s. 7-11.

² Hubáček, Jaroslav: *O českých slanzích*. Ostrava 1979, s.9-16

Jazyk uživatelů počítače (neboli počítačový slang) chápeme jako rozsáhlý slang. Nelze stanovit, zda jde o slang profesní či zájmový, protože hranice mezi nimi se zde nedá zcela jednoznačně určit.

Rozlišujeme tři typy účastníků komunikace v počítačové sféře:

1. uživatel je počítačový odborník (znalost počítačů je součástí jeho odborné kvalifikace);
2. uživatel má o počítače zájem, který přesahuje pouhé používání (znalosti mohou být na vysoké úrovni, ale netvoří podstatu jeho profesní kvalifikace);
3. uživatel využívá počítač, ale bez potřeby, zájmu, příp. schopností proniknout hlouběji.

Nositeli slangu jsou především uživatelé z 1. a 2. skupiny, avšak kvůli chybějícímu názvosloví používají počítačový slang také uživatelé třetího typu (např. obchodníci, marketingoví pracovníci, úředníci). Počítačový slang tedy není užíván jen v uzavřeném prostředí, nýbrž proniká do běžného jazyka a mísí se jinými slangy.

Technické obory tradičně studují převážně muži, následně pak působí na většině odborných míst v počítačových firmách. Současnou podobu počítačového slangu tedy v drtivé většině utvářejí muži. Je možné, že s nárůstem počtu počítačových odborníků nastanou ve slangu změny.

Ze sociolingvistického hlediska je také důležité, jak nositele počítačového slangu vnímá veřejnost. Experti v oblasti informatiky disponují znalostmi a dovednostmi, které jsou v současné společnosti zapotřebí, proto bývají hodnoceni většinou kladně. Avšak negativně jsou vnímáni lidé, kteří své nadstandardní počítačové znalosti nelegálně zneužívají ve vlastní prospěch.³

³ Černá, Michaela.: *Některé komunikační a mluvnické aspekty počítačového slangu*. In: Sborník z V. mezinárodního setkání mladých lingvistů v Olomouci 2004. Olomouc, 2006. s. 46-52.

2 Internet a internetová komunikace

2.1 Co je internet

Internet je celosvětový systém navzájem propojených počítačových sítí, ve kterých mezi sebou počítače komunikují pomocí rodiny protokolů TCP/IP. Každý počítač připojený k internetu má v rámci rodiny protokolů TCP/IP svojí IP adresu. Pro snadnější zapamatování a jednodušší zadávání adresy do vyhledávače se místo IP adres používají doménová jména, například: www.seznam.cz.⁴ Slovo internet je kompozitum skládající se ze dvou částí- první je inter (předpona latinského původu s významem „mezi“), druhou část tvoří začátek anglického výrazu network, který znamená „sít“. Většina zajímavých informací je na Internetu soustředěna do WWW (webové stránky). Pro usnadnění orientace uživatelů na webových stránkách vznikly specializované služby. Abychom se dostali k informacím, které hledáme, používáme tzv. odkazy. Nejznámějšími službami, které systematicky s odkazy pracují, jsou: internetový katalog (jedná se o seznam logicky rozříděných odkazů, např. www.seznam.cz) a internetový vyhledávač (jde o automatizovaný systém pro hledání odkazů podle výskytu zadaných slov, např: www.google.com).

2.2 Historie

Historie internetu se datuje již od 70. let 20. století. V roce 1968 byla ve Velké Británii pro první účely testování vytvořena počítačová síť, která fungovala jen v prostorách jedné budovy. Nemůže ještě tedy být řeč o pravém předchůdci internetu. Ve stejné době však již probíhal i výzkum jiné sítě. Americká vláda zřídila organizaci ARPA. Jejím hlavním úkolem bylo zajistit vybudování komunikační počítačové sítě, která propojovala důležitá vojenská, vládní a univerzitní pracoviště. Tato síť byla spuštěna v roce 1969 pod jménem ARPANET. Ze začátku spojovala v jediném uzlu 4 počítače. V roce 1971 měla již ARPANET 15 uzlů a od roku 1972 spojovala 37 počítačů. Od roku 1969 tedy již mluvíme o vzniku principů a technologií internetu, přestože se tento název začal používat až v roce 1987, kdy vznikla páteř sítí NSFNet, která byla brzy přejmenována právě na internet. Od roku 1973 se ARPANET propojila i mezinárodně, začaly se k ní připojovat i neamerické

⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Internet> [cit. 2009-03-02].

instituce. Prvními neamerickými institucemi byly britská University College of London a norská Royal Radar Establishment. Největší internetový server v Evropě měl v roce 1989 švýcarský institut pro jaderný výzkum CERN. Pracovníci této organizace se významně podíleli na vytvoření sítě World Wide Web (WWW). K celosvětové síti se postupně připojovaly i další země. Od roku 1990 se začalo připojovat i Československo, oficiální připojení Československa k internetu se datuje až k 13. únoru 1992.⁵

2.3 Vybavení nutné ke zprovoznění internetu

K tomu, abychom mohli využívat služby internetu, potřebujeme v první řadě osobní počítač, chybět nesmí ani kvalitní monitor, klávesnice, myš a dále potřebujeme hardwarové zařízení podle typu připojení. Ze softwarového vybavení musíme vlastnit prohlížeč (browser), např. Microsoft Internet Explorer, který najdeme přímo na instalačním CD operačního systému Windows. Když máme vhodně vybavený počítač, zbývá nám již jen vybrat druh připojení k internetu. Důležitými měřítky jsou nároky na kvalitu, rychlost, cenu a způsob připojení. Existují tři základní typy připojení: komutované (vytáčené), pevné a bezdrátové. Hlavní rozdíl mezi komutovaným a pevným připojením je to, že při pevném připojení jsme na internetu připojeni neustále a je jedno, jak velké množství dat přijímáme či vysíláme. V případě komutovaného připojení jsme on-line jen dočasně. Pokud chceme užívat komutované připojení, potřebujeme zařízení zvané modem a běžnou telefonní síť. Modem převádí digitální data na analogová a naopak, tato činnost je nutná k tomu, aby data mohla projít telefonním drátem, který je jinak uzpůsoben pro přenos lidského hlasu (analogového signálu). Výhodou komutovaného připojení jsou nízké náklady, mezi nevýhody patří nepříliš vysoká rychlost. Tento typ připojení je vhodný pro uživatele, kteří používají internet spíše výjimečně. Další možností je připojení pomocí ISDN nebo DSL linky, které jsou rovněž realizované pomocí telefonní linky, ovšem v tomto případě jde o speciální digitální linku. Mezi hlavní výhody, oproti komutovanému připojení, patří spolehlivost a vyšší přenosová rychlost. Zápor je vyšší pořizovací cena a dražší měsíční paušál. Pokud máme nainstalovaný prohlížeč a zprovozněné připojení k internetu, nic nebrání tomu, abychom začali objevovat nekonečný svět internetu.⁶

⁵ Jandová, E. a kol: *Čeština na www chatu*. Ostrava 2006. s. 13-14.

⁶ Žemlička, Martin. *E-mail, chat, sms*. Brno 2003. s. 6-11.

2.4 Možnosti komunikace na internetu

V dnešní době je elektronická komunikace velice rozšířená, někdy to dokonce může vypadat, že pomalu vytlačuje klasickou osobní komunikaci. Díky internetu a mobilním telefonům můžeme být se svými blízkými téměř v nepřetržitém spojení, dokonce můžeme komunikovat i s lidmi, které bychom v životě nikdy nepotkali. Internet a komunikace na internetu nám tedy usnadňují život, ale na druhou stranu může být tento typ komunikace také velice zrádný. Bohužel dnes existuje nemalé množství lidí, kteří dávají elektronické komunikaci přednost před klasickou osobní komunikací s ostatními lidmi a žijí tak víceméně neustále ve virtuálním světě. Myslím si, že internet je velice užitečný, ale měli bychom si dávat pozor, abychom nepřekročili tenkou hranici mezi skutečným a virtuálním světem. Elektronická komunikace se totiž nevyrovná osobnímu rozhovoru, kdy máme blízkou osobu vedle sebe a probíhá tak komunikace „z očí do očí“. V tomto se ztotožňuji s názorem Martina Žemličky, který ve své publikaci píše: „Jednu věc je však dobré nezapomínat: ačkoliv si s někým povídáte a vidíte jej, protože máte oba zapojenou webovou kameru, nedíváte se druhému do očí, díváte se na monitor.“⁷

Nejvíce oblíbeny a využívány jsou webové stránky, ze kterých můžeme zjišťovat nekonečné množství informací, ale také většinou můžeme kontaktovat jejich autory. Většina z nás si již dnes nedokáže představit život bez elektronické pošty, která je mnohem rychlejší než klasická dopisová korespondence. Dále je na internetu velice rozšířená konverzace v různých diskusních fórech, chatech, nebo na různých komunikátorech typu Instant messaging. Nyní se budu věnovat krátké charakteristice všech těchto hlavních typů internetové komunikace.

2.4.1 Webové stránky (www stránky)

Webové stránky jsou jen jednou z velkého množství služeb, které internet nabízí. Avšak vypadá to, že právě ony jsou zřejmě službou nejvýznamnější. Tato služba umožňuje uživatelům z celého světa přístup k informacím v obrazové, zvukové či textové podobě. Jedná se tedy o multimediální prostředí. Pohybování se mezi jednotlivými webovými stránkami je jednoduché, využíváme hypertextové

⁷ Žemlička, Martin. *E-mail, chat, sms*. Brno 2003. s. 105. Podrobněji o publikaci viz ještě s. 21-22 textu.

odkazy. V dnešní době nám webové stránky neposkytují pouze informace. Bývá zde vytvořeno interaktivní prostředí. Můžeme kontaktovat autora stránek pomocí elektronické pošty, diskusního fóra nebo chatu. Stejně může samozřejmě probíhat i komunikace mezi jednotlivými návštěvníky stránek.

2.4.2 Elektronická pošta (e-mail)

Elektronická pošta patří mezi nejstarší a společně s webovými stránkami i mezi nejvyužívanější služby internetu. Označení e-mail vzniklo z anglického označení *eletronic-mail*. Historicky první e-mail poslal Ray Tomlinson v roce 1971. Tomlinson byl také první, kdo použil znak @, který je od té doby nutnou součástí každé e-mailové adresy. Označení pro tento znak je v různých zemích rozdílné: u nás má název „zavináč“, v polštině se mu říká „žížalka“. Tomlinson pracoval ve firmě, která pro americkou vládu pracovala na projektu ARPANET, což byl předchůdce dnešního internetu.⁸

Elektronická pošta je v dnešní době tak vyhledávaná a oblíbená, že dochází k výraznému snížení frekvence klasického dopisování. Elektronickou poštou zasíláme dopisy nebo krátké zprávy, které píšeme prostřednictvím klávesnice a odesíláme pomocí speciálního programu, který je součástí operačního systému umožňují přístup do sítě. Dnes již můžeme k vlastnímu textu vložit pomocí přílohy i soubor obsahující obrázky, zvuky či videa. Další nespornou výhodou dopisování pomocí e-mailů je rychlost. Doručení dopisu se nepohybuje v rozmezí několika dnů jako u klasické pošty. U elektrické pošty dochází k doručení již během několika sekund nebo minut, přestože adresát se může nacházet na opačné straně zeměkoule od autora dopisu. Pokud je adresát právě připojen k internetu, může odpovědět téměř ihned, pokud chce. Velkou výhodou je, že na zprávu odpovídáme v době, která se nám hodí, a odpověď si máme možnost důkladně promyslet. Jednou z hlavních výhod elektronické pošty je, že se k ní dostaneme téměř všude na světě, stačí nám jen počítač připojený k internetu. E-maily můžeme archivovat, kopírovat, tisknout, přeposílat nebo vymazat ze schránky. E-mailová komunikace může probíhat mezi dvěma partnery, nebo autor může stejný text zaslat více adresátům současně.

⁸ Žemlička, Martin. *E-mail, chat, sms*. Brno 2003, s. 13.

2.4.3 Diskusní skupina

V diskusních skupinách zpravidla probíhají diskuse účastníků na dané zvolené konkrétní téma. Téma jednotlivých diskusí je velice rozmanité, můžeme diskutovat o politice, sportu, o filmech, hudbě, o jídle, zvířatech atd. Příspěvky uživatelé odesílají zpravidla po přihlášení se k fóru. Vyjadřují se buď k danému tématu, nebo reagují na příspěvky ostatních uživatelů. Jednotlivé příspěvky jsou zobrazovány všem uživatelům a jsou řazeny časově (v pořadí, jak dorazily na server), nebo hierarchicky (reakce jsou přiřazeny k jednotlivým příspěvkům, takže je možné sledovat větvení diskuse). Diskusní skupiny fungují na podobném principu jako webový chat, avšak je tu i podstatný rozdíl. Narozdíl od webového chatu jsou zde příspěvky uloženy a můžeme si je kdykoliv znovu přečíst. Příspěvatelé diskusních fór zde vystupují pod svým skutečným jménem, nebo využívají různých přezdivek, které jim pomáhají skrývat jejich pravou identitu.

2.4.4 Chat

Slovo *chat* (anglický význ. je „popovídat si“) označuje jednu z podob komunikace na internetu, kdy spolu písemnou formou komunikují dva nebo více uživatelů.

Při *chatové* komunikaci spolu současně může komunikovat poměrně velké množství uživatelů, kteří se přihlásili do některé z *chatovacích* místností (*chatroom*, kanál) na jednom ze serverů, který tento typ komunikace podporuje. Uživatelé zde většinou vystupují anonymně pod přezdívkou (*nick*), jen zřídka si některý z uživatelů jako přihlašovací jméno zvolí své skutečné jméno. Uživatel zde může komunikovat buď se všemi ostatními účastníky *chatu*, nebo se může obracet jen k jednomu z nich. Většina *chatů* již dnes nabízí tzv. šeptání, při němž je vzájemná komunikace dvou partnerů pro ostatní nedostupná. Většinou však komunikace probíhá otevřeně, takže ji může sledovat kdokoli z uživatelů. Komunikace probíhá formou dílčích dialogů, kterých se obvykle účastní jen několik osob. Každý uživatel se může takto zapojovat do více dialogů najednou, záleží jen na něm, kolik souběžných dialogů je schopen sledovat. Příspěvky uživatelů tu nezůstávají uloženy, jako je tomu u diskusního fóra, ale jsou dokonce během několika minut nahrazeny příspěvky novějšími.

V historii *chatu* existují dva systémy: starší *Internet falsy chat* (IRC) a novější *WWW chat*. Pro *Internet ralay chat* je nutné, aby komunikující měli počítač vybaven speciálním programem. Účastníci se zde připojují do různých kanálů. Tento *chat*

vznikl ve Finsku a původně byl používán v univerzitním prostředí. Dnes je vytlačován mladším *WWW chatem*, ten je uživatelsky příjemnější (má jednodušší ovládání, možnost psaní smajlíků, střídání barev v textu). Zde si účastníci spolu nepovídají na kanálech, ale v místnostech (chatroom). Jedná se o komunikaci velkého množství lidí. Z českých *chatů* jsou nejnavštěvovanější servery Xchat.cz na portalu Centrum.cz a Lide.cz na portalu Seznam.cz. Zde nalezneme obrovské množství *chatovacích* místností, které jsou rozděleny na hlavní skupiny podle toho, jaké místnosti obsahují, např. Hudba, Volný čas, Města a místa atd. Některé okruhy (např. z Města a místa) nemají vyhraněné téma ke konverzaci, jiné okruhy však téma nabízejí již svým názvem (tematicky zaměřené místnosti v sekcích jako Hudební styly a kapely). Avšak ani v těchto tematicky zaměřených místnostech se *nechatuje* striktně jen na toto dané téma, účastníci komunikace zde mohou probírat nejrůznější témata stejně jako ve všeobecněji zaměřených místnostech.

Dalším systémem umožňující *chat* je Instant messaging (např. ICQ). Tento systém umožňuje převážně komunikaci dvou účastníků. Jejich počítače musí být vybaveny speciálním programem, který lze zdarma a legálně stáhnout z internetu. Jedná se většinou o velmi rychlou komunikaci, která probíhá převážně prostřednictvím textu. K textovým zprávám je stejně jako u e-mailové korespondence možné vkládat nejrůznější soubory (fotografie, videa, hudbu). V nejnovějších verzích tohoto programu je i hodně novinek pro větší komfort uživatelů. Můžeme si telefonovat po internetu, posílat *sms* na mobilní telefony zdarma, hrát nejrůznější hry nebo využívat *chat* pro komunikaci více uživatelů najednou.⁹

⁹ Jandová, E. a kol.: *Čeština na www chatu*. Ostrava 2006. s. 16-21.

3 Historie prací s tematikou výrazů z počítačového slangu

Chat již od svého vzniku zajímal různé vědní obory: psychologii, sociologii a také lingvistiku. Ze začátku byla věnována pozornost hlavně *chatu* německému a anglickému. První práce s lingvistickým pohledem na *chatovou* komunikaci byly publikovány na začátku 90. let 20. století. Později se *chat* rozmohl i v jiných zemích, a tak vznikaly práce zabývající se *chatem* ve francouzštině, italštině, ruštině, čínštině atd.¹⁰

V českém jazykovém prostředí se lingvisté jazykem v počítačové komunikaci začali zabývat ve druhé polovině 90. let minulého století. O počítačích a počítačové komunikaci u nás vyšlo poměrně hodně prací. Nyní se budu věnovat těm, které mě nejvíce zaujaly.

V roce 1996 vyšel v časopise *Český jazyk a literatura* článek s názvem *O počítačové češtině a komunikaci* od Ivany Bozděchové. Autorka se v něm zabývá vzrůstáním vlivu počítačů a vyzdvihuje jejich důležitost v běžném životě, např. nákup letenek po internetu, vytváření hudby pomocí počítačových programů. Dále zde rozděluje komunikační situaci v počítačové sféře, a to 1) na komunikaci mezi uživateli počítačů (verbální, jazyková, může zde být větší či menší míra odbornosti); 2) na komunikaci prostřednictvím počítačů (multimediální); a 3) na komunikaci mezi uživatelem a počítačem (umělá komunikace např. prostřednictvím počítačového programu). Dále se věnuje zvláštnostem v rovině jazykové mezi počítačovými odborníky a běžnými uživateli počítače, kteří nemají odborné znalosti. Zabývá se také počítačovou slovní zásobou a dochází k závěru, že by se ve školách měly výrazy z počítačové komunikace zařadit do výuky češtiny.¹¹

Jan Králík uveřejnil v roce 1997 v časopise *Naše řeč* článek s názvem *Sloh věku počítačů*. Mapuje zde způsoby psaní od sumerských klínopisů, ručních zápisů na papyrus, kůru či pergamen, přes voskové destičky, břidlicové tabulky až po vynález knihtisku. Koncem 19. století způsobil velký převrat vynález psacího stroje. Psací stroj umožňoval zaznamenat písemnou podobu myšlenek mnohem rychleji a pohodlněji než zápis běžným rukopisem. Během posledních let nám technický

¹⁰ Jandová, E. a kol.: *Čeština na www chatu*. Ostrava 2006.

¹¹ Bozděchová, Ivana. *O počítačové češtině a komunikaci*. *Český jazyk a literatura*, 1996/97, roč. 47, č. 5/6, s. 109-115.

převrat nabízí nejrůznější druhy počítačů a využití jejich rozmanitých textových editorů. Autor v článku zvyrazňuje rozdíly mezi psaním rukou, na psacím stroji, nebo s využitím počítačových textových editorů. Tyto editory nám ulehčují práci a rozšiřují způsoby editace daného dokumentu. Jan Králík nás také upozorňuje na nebezpečí a úskalí, která věk počítačů přináší. Obává se, že bude přibývat počet uživatelů, kteří bez využití textových editorů nebudou schopni psát bez pravopisných chyb. Textové editory pokládá za velmi užitečné a důležité, avšak zdůrazňuje, že bychom měli být i v dnešní době stále schopni napsat smysluplný text v ruce nebo na psacím stroji.¹²

Jana Hoffmannová se věnovala jedné ze specifických skupin uživatelů počítače. V časopise *Naše řeč* publikovala v roce 1998 článek s názvem *Pařani a gamesy (Pokus o charakteristiku diskurzu počítačových her)*. Tato skupina uživatelů používá velice specifické lexikální výrazy a ty jsou spojeny také se specifickými kvalitami stylovými. Styl *pařanů* totiž výrazně ovlivňuje literatura a filmy, které spadají do žánru sci-fi a „fantasy.“ Jako dominantní sem vstupuje úloha boje, válečnictví a násilí. Hráči se pohybují ve stylizovaném, simulovaném světě a používají velmi specifické výrazy, kterým ostatní uživatelé nemohou porozumět. Můžeme hovořit o tzv. hráčském slangu. Rozlišují se hry logické, akční, simulační a strategické. Výrazy z mluvy *pařanů* bývají převážně převzaty z angličtiny. Dále se zde autorka věnuje principu rozdělení her na jednotlivé úrovně (*levely*), dále pak grafickému a zvukovému zpracování her. V závěru článku poukazuje na zajímavý úkaz, že u některých mladých *pařmenů* proniká zmíněný diskurs i mimo tuto zájmovou oblast. Takoví *pařmeni* používají různé herní výrazy i v každodenním životě a komunikaci, hra tak poznamenává jejich celkový styl vyjadřování.¹³

Dalším novým tématem se zabýval Stefan Michael Newerkla. V časopise *Naše řeč* vydal v roce 1999 článek s názvem *Jazyk vybraných domovských stránek českých studentů a mladých absolventů vysokých škol v síti World Wide Web*. V článku se věnuje jazykové analýze textu na osobních domovských stránkách. Pro svoji analýzu si zvolil 60 domovských stránek českých studentů (43 patřilo ženám, 17 mužům) ve věku 20-30 let. Všichni autoři osobních domovských stránek se chtějí

¹² Králík, Jan. *Sloh věku počítačů*. In: *Naše řeč*, 1997, roč. 80, č. 2, s. 57-63.

¹³ Hoffmannová, Jana. *Pařani a gamesy: (Pokus o charakteristiku diskurzu počítačových her)*. *Naše řeč*, 1998, roč. 81, č. 2-3, s. 100-111.

svými texty prezentovat pozitivně a poutavě. Text domovských stránek nebývá adresován jen jedné konkrétní osobě, ale obrací se na neurčitou blíže neznámou skupinu lidí. Domovské stránky většinou obsahují i poměrně velké množství odkazů na jiné webové stránky: např. se můžeme podívat na stránku o rodném městě autora. Osobní domovské stránky bývají zpravidla velmi často aktualizovány, čtenář zde vidí datum poslední aktualizace a může si tedy utvořit představu o tom, jak moc jsou informace na stránce ještě aktuální. Autor se zde detailně věnoval ortografickým zvláštnostem (dochází zde např. k úmyslnému násobení grafémů, dané slovo je pak výraznější a pro čtenáře poutavější), dále hláskovým zvláštnostem (projevuje se vliv převážně obecné češtiny, např. diftongizace *y* v *ej*), morfologickým zvláštnostem (zde se také projevuje vliv obecné češtiny, např. náhrada koncovky *-é* koncovkou *-í*), syntaktickým zvláštnostem (většinou jsou typické pro spontánní projev a odpovídají obecné nebo hovorové češtině) a konečně i lexikálním zvláštnostem (jedná se především o emociálně zabarvená slova, např. *lidičky*). Autor po všeobecné analýze zkoumaného korpusu došel k závěru, že domovské osobní stránky tvoří specifický nový druh textů.¹⁴

V roce 2001 vyšel v časopise *Moje psychologie* článek s názvem *Specifika elektronické komunikace* od Davida Šmahela. Tato studie se zabývala především vnímáním sebe sama a vlastní identity v elektronické komunikaci, srovnáním komunikace tváří v tvář a komunikace prostřednictvím e-mailu. Internet je charakteristický tím, že je to prostředí bez zábran, při komunikaci po internetu mají tedy lidé většinou podstatně méně zábran než při komunikaci v reálném životě. Tento fakt potvrzuje i výzkum, který se zabýval otevřeností respondentů při vyplňování dotazníků, respondenti totiž byli při vyplňování dotazníku prostřednictvím internetu více otevření a upřímní než při klasickém vyplňování prostřednictvím papíru a tužky. Dále se zde autor zabýval rozdílností ve vnímání osoby, která tvář. Co se týče jazykových prostředků je elektronická komunikace velmi specifická. Elektronická komunikace totiž přináší do psaného slova nové prvky, např. velké množství nových zkratk (využívají se pro náhradu častých slovních spojení) a používání prostředků, které pomáhají vyjadřovat emoce autora pomocí znaků (emotikony = „emotivní ikona“). Emotikony dělíme do dvou základních skupin 1) pozitivní „;-)“ 2) negativní

¹⁴ Newerkla, Stefan Michael: *Jazyk vybraných domovských stránek českých studentů a mladých absolventů vysokých škol v síti World Wide Web*. Naše řeč, 1999, roč. 82, č. 3, s. 127-138.

„ :- (“. Na internetu můžeme nalézt velké množství různých emotikonů s nejrůznějšími významy, ale neexistuje žádný kodex, který by přesně určoval jaký emotikon máme užít pro konkrétní vyjádření konkrétní emoce. Vnímání emotikonů je tedy velmi individuální, každý uživatel interpretuje emotikon podle toho, jak jej vnímá a používá on sám. Stejně jako při komunikaci tváří v tvář, kde si můžeme špatně vyložit mimiku, gesto či intonaci hlasu, můžeme i v elektronické komunikaci špatně pochopit použití emotikonu či význam napsané věty.¹⁵

Obrovský rozmach elektronické komunikace dokazuje i skutečnost, že pražská jazyková poradna Ústavu pro jazyk český AV ČR v letech 1999-2001 výrazně zmodernizovala a rozšířila své služby. K tradičním formám poradenské činnosti, tedy k poradně telefonické a korespondenční, přibyla i poradna elektronická. Činností této elektronické poradny se ve svých člancích zabývala Anna Černá a Ludmila Uhlířová. V roce 2001 vyšel v časopise *Naše řeč* článek *Internetový dialog jazykové poradny s veřejností* od Ludmily Uhlířové. Na začátku článku autorka popisuje, jak můžeme elektronicky kontaktovat tuto jazykovou poradnu, máme dvě možnosti: 1) může odeslat e-mail s dotazem na e-mailovou adresu poradny, nebo za 2) využijeme speciální dialogové okno na webové stránce Ústavu pro jazyk český (zde napíšeme dotaz a uvedeme e-mailovou adresu, kam má dojít odpověď). Důležitou součástí internetové stránky jazykové poradny je rovněž rubrika odpovědí na nejčastější dotazy, např. psaní *i* nebo *y* v koncovkách přivlastňovacích. Elektronické dotazy jazykové poradně a následné odpovědi pracovníků poradny na ně patří k žánru veřejné komunikace. Komunikaci vždy zahajuje tazatel tím, že pošle dotaz jazykové poradně a jazyková poradna na něj následně odpovídá. Internet přinesl výrazné rozšíření služeb jazykové poradny za hranice republiky, přichází více dotazů od tazatelů žijících v zahraničí. Jazyková poradna není v pravém slova smyslu službou „on-line“ (odpověď zpravidla nemůžeme očekávat bezprostředně po odeslání dotazu), ale v časných ranních a pozdějších odpoledních hodinách, kdy není v provozu telefonní linka, se takové službě víceméně blíží. Dále se zde autorka zabývá stylizací dopisů, např. rozebírá jestli dopisy obsahují oslovení (oslovení se nevyskytuje zcela pravidelně), vyjmenovává, jaká oslovení převládají, věnuje se formulaci vlastního dopisu (bývá převážně stručná a konkrétní). Elektronická sdělení se vyznačují více či méně výraznými jazykovými rysy mluvenosti. U žánrů jako je

¹⁵ Šmahel, David: *Specifika elektronické komunikace*. In: Československá psychologie, 2001, roč. 45, č. 3, s. 252-258.

elektronická konference, diskuse a u různých dalších typů rozhovorů na internetu jsou rysy mluvenosti velmi nápadné. Také u dopisů, které tazatelé zasílají do jazykové poradny, se projevují vlivy elektronického mediálního prostředí. Základní je přítomný čas sloves (pisatelé referují o činnosti, která je zavedla k danému dotazu) a dále lexikální odkazy vázané na moment komunikace. Dalším typickým rysem je užívání jednoduchých, krátkých vět, které po sobě následují bez prostředků signalizujících jejich syntaktický vztah. Dialog jazykové poradny s veřejností je velmi důležitý, protože díky dotazům (z velké části elektronickým) se pracovníci poradny dozvídají např., jaký je současný stav češtiny, v čem dělají lidé nejčastější chyby, co je zajímavá a nezajímavá.¹⁶

Stejnou tematikou se zabývala také Anna Černá, v roce 2001 vyšel v časopise *Naše řeč* její článek s názvem *E-mailly v jazykové poradně. Co víme o tazatelích ?* Autorka hned v úvodu článku zdůrazňuje, že problémem počítačové komunikace zatím zůstává kódování češtiny. Je zde totiž více nekompatibilních způsobů kódování, které způsobují obtíže a znesnadňují práci. Pokud tedy chceme mít jistotu, že text dojde dešifrovaný, musíme používat češtinu bez diakritiky. Přestože se emailová etika odlišuje od etiky korespondenční, je prokazatelné, že e-mailové dotazy, které přicházejí do poradny, z velké části splňují zdvořilostní náležitosti, které se užívají v dopisech. V e-mailech jsou často zachovány základní rysy textového rozložení: oslovení, úvod k dotazu, vlastní dotaz, poděkování a podpis. Odpovědi pracovníků jazykové poradny mají také dané zdvořilostní schéma, vždy obsahují: oslovení, vlastní odpověď, rozloučení a podpis. Autorka se zde dále zabývá zjištěnými fakty o tazatelích, ti pokud chtějí, mohou na webové stránce vyplnit nepovinné položky týkající se jejich jména, adresy, věku a povolání. Nepovinnou položku věk vyplnilo ve sledovaném období 150 tazatelů, tj. 67,5% pisatelů. Průměrnému tazateli bylo 33,75 roku, nejstaršímu tazateli v prvním čtvrtletí roku 2000 bylo 70 let a nejmladší byl 14 letý student. Největší část elektronických dotazů přišla v daném období z Prahy, ale mimopražské dotazy zahrnovaly necelých 30% a nechyběly ani dotazy od zahraničních tazatelů. Na rozdíl od telefonických dotazů, kde tři čtvrtiny volajících jsou ženy, v elektronických dotazech vyhrávají muži. Téměř polovina tazatelů uvádí, že dotaz pokládá z osobního, soukromého zájmu

¹⁶ Uhlířová, Ludmila. *Internetový dialog jazykové poradny s veřejností*. In: *Naše řeč*, 2001, roč. 84, č. 1, s. 1-15. ISSN 0027-8203.

o daný jazykový problém, avšak je dost možné, že si jen chtějí zachovat určitou anonymitu. Učitelé a studenti pokládají 15% dotazů, zhruba 10% tvoří profesionálové (novináři, redaktoři, korektoři), kolem 7% dotazů přichází od administrativních a vědeckých pracovníků, instituce a úřady se na jazykovou poradnu obrací v 6% případech. Nový způsob poradenské služby pomocí elektronické cesty se velmi rychle ujal a počet dotazů stále stoupá.¹⁷

Michaela Černá se zabývala počítačovým slangem velmi obsáhle, její příspěvek *Některé komunikační a mluvnické aspekty počítačového slangu* vyšel ve Sborníku z V. mezinárodního setkání mladých lingvistů v Olomouci 2004. Doménou slangu bývá obvykle mluvená řeč, avšak u počítačového slangu je tomu jinak. Uživatelé komunikují převážně prostřednictvím klávesnice a monitoru. Podobu počítačového slangu tak spoluutvářejí zvláštnosti psané komunikace na internetu. Při takové komunikaci účastníci postrádají neverbální část mluvené komunikace. Gesta, mimiku, hlasitost či přízvuk komunikující nahrazují užíváním specifických prostředků. Tyto prostředky autorka dělí do několika skupin: 1) používání emotikonů (grafické znaky pro vyjádření pocitů a duševních stavů); 2) úmyslné zmnožení grafémů (užívá se ke zvýšení emotivnosti a naléhavosti sdělení, většinou dochází ke zmnožení samohlásek, ale někdy dochází i ke zmnožení souhlásek); 3) psaní v tzv. alfanumerickém kódu (mísí se písmena s číslicemi; číslice buď připomíná vizuální podobou písmeno, např. “3” místo “e” např. *Tento pristup me dost b3r3*, nebo zvukovou realizací nahrazuje část slova, např. *o5*); 4) zaměňování souhlásek a samohlásek za jiné (roli při záměnách hraje spodoba znělosti, výslovnost, nahrazení dvou písmen jedním nebo jen autorský rozmar, např. *jaxe máš*). Někdy není jasné, jedná-li se o záměrné deformování podoby slova, nebo o nezáměrnou chybu. Pro texty na různých diskusních fórech je totiž příznačný velký počet chyb, způsobených překlepnutím, záměnou české a anglické klávesnice (záměna “z” a “y”) apod. Pravopisná úroveň uživatelů většinou bohužel nebývá vysoká. Někdy jsou chyby komentovány, v diskusních příspěvcích na ně občas poukazují další debatéři, většinou však chyby zůstávají bez komentáře. Slangové názvy se tvoří jak postupy transformačními (slovotvornými, jimiž se rozhojňuje inventář slovní zásoby národního jazyka), tak i postupy transpozičními (jež využívají pojmenování již hotová, existující). V prvním případě se slangové názvy tvoří odvozováním,

¹⁷ Černá, Anna. *E-maily v jazykové poradně. Co víme o tazatelích ?* Naše řeč, 2001, roč. 84, č. 2, s. 62-73.

skládáním a jinými způsoby (zkracováním, mechanickým krácením a překrucováním), v druhém případě se pojmenovávacími postupy rozumí tzv. sémantické tvoření (metaforické a metonymické přenášení), tvoření názvů víceslovných (frazelogismů) a přejímání. Příklady odvozování: kategorie mutační: *trojan* (trojský kůň = počítačový program, který se jeví jako užitečný, ale ve skutečnosti působí škody); *internetit* (užívat internet); kategorie transpoziční: *googlování* (užívání internetového vyhledávače Google), *lameřina* (neschopnost nebo diletantství v oblasti informačních technologií), kategorie modifikační: *demíčko* (demonstrační software), *procík* (procesor), *virák* (počítačový virus). Skládání je méně častým způsobem tvoření slangových názvů, např. *kyberpolda* (kdo bojuje s počítačovou kriminalitou). Mechanické krácení je v počítačovém slangu poměrně časté, např. *hard* (harddisk). Slangové frazeologismy jmenně nejsou příliš rozšířené, neboť neumožňují dost rychlé vyjadřování. Příklady: *hoši od IT* (pracovníci v oblasti informačních technologií), *mezi klávesnicí/monitorem a židlí* (lidský faktor), *opičtí trojmat* (současné stisknutí kláves Ctrl+Alt+Del). Častější je tvoření frazeologismů slovesných, např. *(vy)hodit/vyplivnout hlášku* (zobrazit chybové hlášení). Také přejímání je v počítačovém slangu rovněž časté. Zdrojovým jazykem je téměř výhradně angličtina. Rozmanitost označení specifických znaků je však v češtině a angličtině různá, např. pro znak @ má angličtina řadu označení *commercial at*, *cyclone*, *rose*, *snail*, *whirpool*, *vortex*, *ape*, *cat*, *head*, *strudel* ap. Ale čeští mluvčí disponují jen jedním označením: *zavináč*.¹⁸

Hana Marešová se ve svém článku zabývala vlivem informačních technologií na vzdělávání. Článek s názvem *Mateřský jazyk a informační technologie* vyšel v časopise *Veřejná správa* v roce 2006. Využívání informačních technologií ve všech sférách veřejného života, a to především v oblasti vzdělávání, se v posledních desetiletích stalo celosvětovým trendem. Většina škol již disponuje alespoň základním vybavením z oblasti výpočetní techniky, také počet škol s připojením k internetu vzrostl. Pro učitele českého jazyka přináší příchod informačních technologií nové skutečnosti, které je nutné začlenit do výuky, jedná se o nové textové formy (např. multimediální texty), slohové útvary (např. e-mail) a v dnešní době hodně rozšířený strukturovaný životopis podle daných šablon textového

¹⁸ Černá, Michaela: *Některé komunikační a mluvnické aspekty počítačového slangu*. In: Sborník z V. mezinárodního setkání mladých lingvistů v Olomouci 2004 . s. 46-52.

editoru. Počet internetových zdrojů pro výuku českého jazyka a literatury výrazně vzrostl, ale bohužel jen málo z nich je opravdu kvalitních. Také počet multimediálních programů zaměřených na český jazyk výrazně vzrostl, většina těchto výukových programů je zaměřena na procvičování gramatických jevů (např. Terasoft). K nejnovějším elektronickým pomůckám patří dotyková (interaktivní) tabule, která slouží jako klasická tabule (můžeme na ní psát fixem či prstem) a zároveň jako monitor počítače (učitel může promítat text, obrázky, video). Informační technologie získávají stále větší prostor ve vzdělávacím procesu, jejich hlavní výhodou jsou nízké pořizovací náklady na vzdělávací proces a usnadnění komunikace. Avšak výuka pomocí informačních technologií má i svá úskalí, kvalita výuky může být nižší než kvalita klasické výuky. Učitel by se neměl stát pouhým průvodcem virtuálním světem, ve kterém student pracuje.¹⁹

Češtině na internetu byl věnován velký prostor v prvním čísle časopisu *Čeština doma a ve světě* v roce 2006. Helena Chýlová a Jitka Málková v tomto čísle vydaly článek s názvem *Čeština kolem internetu*. Tento příspěvek se týká mluvy správců počítačových serverů a také těch, kteří internetové stránky tvoří, spravují a užívají. Část výrazových prostředků internetových tvůrců se dostává i do běžně mluveného jazyka, rozumíme tedy některým výrazům, např. *mejlovat*, *čtovat*. Znalost těchto výrazů pozorujeme především u mladší generace, ale dá se očekávat, že do běžně mluveného jazyku bude pronikat stále větší množství těchto výrazů. Autorky jazykový materiál získávaly v plzeňském regionu v roce 2005 metodou řízeného rozhovoru a získaný materiál se pokusily rozdělit do několika skupin podle významu daných výrazů. Všechny tyto výrazy uvádějí na internetové adrese <http://pcslang.wz.cz>. Jako nejvíce rozšířená skupina z výzkumu vyšla označení různých činností, situací, dějů a jejich výsledků, např. pro odeslání e-mailu se používá výraz *sendnout*. Další početnou skupinu tvoří názvy věcí, prostředků a nástrojů, např. bezdrátové připojení k místní síti se označuje jako *vifina*, *fifina* či *fajfina*. Poměrně málo jsou zastoupeny názvy osob (většina z nich jsou rodu mužského): např. ten kdo *chatuje* je *četař*. Autorky zaznamenaly pouze jeden výraz označující místo, jedná se o slovo *servrovna* (místo, kde se nacházejí počítačové servery). Z hlediska slovnědruhového se ve zkoumaném souboru nacházejí hlavně slovesa a podstatná jména, přídavná jména se vyskytují jen minimálně. V

¹⁹ Marešová, Hana. *Mateřský jazyk a informační technologie*. Veřejná správa, 2006, roč. 17, č. 25, s. 26-27.

počítačovém slangu se často objevují slova tvořená z anglických pojmenování (např. *ádéeselko*) a hodně výrazů vzniká také díky kreativitě uživatelů (např. *heknout*).²⁰

Milada Říhová v tomto čísle časopisu *Čeština doma a ve světě* uveřejnila článek s názvem *Přezdívky na chatu*. Chat představuje moderní způsob komunikace mladých lidí, avšak v posledních letech je stále oblíbenější i u starší generace. Na *chatu* je velmi důležitá anonymita, pokud my sami nechceme, tak se o nás ostatní uživatelé nemusí dozvědět vůbec nic z našeho soukromí. Tuto anonymitu podporuje také přezdívka (*nick*), kterou si pro *chatování* vybereme. Autorka se v článku dále zabývá způsoby, kterými jsou tyto *nicky* utvářeny. Nejčastěji dochází k různé modifikaci vlastního jména. Oblíbené jsou různé grafické hrátky, např. pomlčky či tečky mezi jednotlivými písmeny (*sa-ndra*), vložená písmena navíc (*Janickaa*), nebo čísla za jménem (*Katka15*). Mezi nejpočetnější druh přezdívek patří anglické přezdívky, např. *loveboy*. Většina uživatelů se snaží, aby jejich *nick* byl co nejnápaditější a nejtípnější, např. *nepotrebuju.nick*. Uživatelky si často volí jména různých zvířat (např. *stenatko*) nebo *nicky*, které mají působit přitažlivě (např. *sexy_dablice*). Proti tomu muži dávají přednost jménům různých filmových hrdinů, zpěváků, sportovců a jiných známých osobností, např. *Aragon*. Jiní uživatelé používají *nicky*, které mají působit drsně a tvrdě, např. *devil-boy*. Na *chatu* slouží dobře zvolený *nick* jako vizitka, nejvíce se oceňuje výstižnost a originalita.²¹

Také Jaroslav David se v článku „*hele vis ze mas dobrej nick?*“ věnoval přezdívkám na *chatu*. Autor pro název příspěvku použil komentář jednoho z *chatařů*, který hodnotil *nick* jednoho z dalších uživatelů. *Nick* je velmi důležitou složkou elektronické identity uživatele *chatu*. *Nick* na *chatu* plní podobnou funkci jako osobní jméno, slouží především k identifikaci jeho nositele. Každý *nick* je jedinečný, na jednom *chatovacím* serveru (např. na www.xchat.cz) se konkrétní *nick* může vyskytovat pouze jednou. *Nicky* se velmi často stávají předmětem komunikace, účastníci si je vzájemně chválí nebo kritizují. *Nick* může tedy být hodnocen buď ostatními uživateli *chatování*, nebo také samotným majitelem *nicky*. „*Chataři*“ se o *nickách* vyjadřují pochvalně (např. hodnotí *nick* jako *dobrej, optimistickej*) nebo negativně (např. *blbej, trapnej*).²²

²⁰ Chýlová, Helena a Málková, Jitka. *Čeština kolem internetu*. Čeština doma a ve světě, 2006, roč. 14, č. 1-4, s. 59-63.

²¹ Říhová, Milada. *Přezdívky na chatu*. Čeština doma a ve světě, 2006, roč. 14, č. 1-4, s. 115-121.

²² David, Jaroslav. „*hele vis ze mas dobrej nick?*“. Čeština doma a ve světě, 2006, roč. 14, č. 1-4, s. 26-32.

Komunikací na *chatu* se zabývala také Diana Svobodová, její článek *Specifické lexikální prostředky užívané v komunikaci na chatu* vyšel v roce 2006 ve Sborníku z mezinárodní lingvistické konference, konané v Českých Budějovicích 20.-22. září 2005 s názvem *Komunikace- styl- text*. V článku uvádí, že *chat* je jedním z moderních typů komunikace zprostředkované počítačovou technologií, vyznačuje se řadou specifíků, např. specifická je stránka vlastní realizace a jazyk, který je zde užíván. V lexikální rovině jsou výraznými jevy především užívání přejatých slov, různých typů kontextově motivovaných výrazů, neologismů, slovtvorných a sémantických expresiv či různých speciálních typů pozdravů a oslovení. V komunikaci na *chatu* se vyskytují ve velké míře anglicismy (respektive internacionalismy), účastníky komunikace jsou totiž především mladí lidé, kteří takové výrazy považují za moderní. Z oblasti počítačové terminologie pochází hodně výrazů, např. *capslock* (v *chatové* komunikaci bývá užit ve tvaru *bez capslocku*), nebo různá odvozená slovesa ve tvarech nedokonavých (*kickovat*) i dokonavých (*kicknout*). Pro komunikaci na *chatu* je velmi typické ponechávání anglických výrazů v původním tvaru, to platí například pro původní anglický plurál typu (*pár hours, technoparties*). V českých větách se často místo domácích slov objevují anglicismy s původním pravopisem, např. *jdu do school*. Pravopis některých výrazů může být do jisté míry počestěný, např. *před skool*. Často se můžeme setkat i s psanou podobou, která kopíruje výslovnost, např. *spešl místnost*. V *chatové* komunikaci se vyskytují velmi často i anglické částice a citoslovce, nejvíce rozšířeny jsou *sorry* (také různě psané varianty, např. *sorráč, sory, soráček*) a *please* (také zkrácené *pleas* nebo zkratka *pls*). V *chatové* komunikaci nacházíme velké množství různých projevů snahy o jazykovou hru, např. akronyma s kombinací písmen a číslovek, mohou být česká (*18náctka- osmnáctka*) nebo anglická (*sk8ák – skejták*). Rozšířené jsou i neobvyklé kombinace písmen motivované výslovností některých skupin hlásek, např. -kv- (*sqěle- skvěle*) a -ks- (*jaxe máš? – jak se máš?*), nebo náhrada jinými písmeny (*yak je? – jak je?*). Velmi oblíbené je užívání hodnotících výrazů typu *good, happy, super* atd., často zde dochází k záměrnému zmnožení grafémů (*supeeer*), jehož funkcí je zvýraznění emocí či snaha o upoutání pozornosti ostatních komunikantů. Komunikující na *chatu* velmi často užívají hovorové výrazy, které jsou typické spíše pro mluvenou podobu jazyka, např. *trapák* (trapný člověk), *grafárna*

(grafická tiskárna). Dále se zde autorka zabývá druhy a rozšířením pozdravů, které uživatelé používají po vstupu do místnosti či při odchodu z místnosti. Nejčastěji používaný pozdrav je původně ital. *ciao*, jeho nejrozšířenější českou podobou je *čau* (jeho další podoby, např. *čágo*, *čaaaj*), jinou podobou tohoto pozdravu je tvar *čus* (a jeho rozmanité podoby, např. *čusky*, *čusan*). Druhým nejvíce používaným pozdravem je *ahoj* s různými grafickými variantami, např. *achuj*, *ahojda*. Jeho další základní podobou je *hoj*, které může vypadat i jinak, např. *hojka*, *hojééc*. Další často užívané pozdravy jsou *nazdar* (objevují se i varianty, např. *nazdárek*) a *zdar* (různé jiné podoby, např. *zdárek*), velmi oblíbeny jsou také různé obměny dětského pozdravu *pa*, např. *páčko*, *papík*. V menší míře se vyskytují pozdravy jako *dobrý večer* či *dobrou noc*, rozšířenější jsou jejich varianty typu *brej večiir* nebo *brou noc*. Mezi uživateli chatu jsou oblíbeny původní anglické pozdravy *hallo* a *hello* či *hi*. Jako pozdrav na rozloučenou při odchodu z místnosti se používá anglické *bye*, vyskytuje se také *good night* jako pozdrav na dobrou noc. Objevují se i jiné cizojazyčné pozdravy, poměrně časté je španělské původní *adios*, naopak docela ojedinělé jsou pozdravy německé (*Guten Tag*) nebo indiánské původní (*howgh*). Komunikace cestou e-mailů, chatu, sms zpráv apod. je jednou z velmi dynamicky se rozvíjejících oblastí, obvykle se jedná o projevy neformální a předávané informace zpravidla nemívají závažnější charakter. Hlavním cílem je komunikovat touto elektronickou formou jinou osobou a samotný obsah sdělení bývá vedlejší.²³

První souhrnná monografie, která se týká komunikace na českých *chatech* je kniha Evy Jandové *Konverzace na chatu*. Tato kniha analyzuje český *chat* jako jistý typ konverzace. Jednotlivé příspěvky k tomuto tématu se objevily např. na setkání mladých lingvistů v Olomouci 2003, komunikaci na *chatu* byla také věnována jedna část jednání konference *Čeština na internetu* koncem roku 2005 v Praze. Tématem chatu se také zabývaly příspěvky ve sbornících a články výzkumného týmu grantového úkolu GAČR 405/04/1035 *Lingvistické aspekty jednoho typu komunikace na internetu (čeština na internetu)*, jehož členy jsou Eva Jandová, Jana Hoffmannová, Olga Müllerová, Diana Svobodová a Jaroslav David. Výsledky tohoto výzkumu překládá i publikace *Čeština na www chatu* od Evy Jandové a kolektivu. Nejedná se o monografii, ale spíše o sborník studií, které jsou výsledkem řešení již

²³ Svobodová, Diana: *Specifické lexikální prostředky užívané v komunikaci na chatu*. In: Komunikace- styl- text (Sborník z mezinárodní lingvistické konference České Budějovice 20.-22. září 2005), České Budějovice, JČU 2006, s. 49-53.

zmiňovaného grantového projektu. Pro tento výzkum byl shromážděn materiál o rozsahu více než 180 hodin komunikace z různých místností na *chatovém* serveru www.xchat.cz, záznamy byly pořízeny v dubnu a květnu 2004. Dále autoři získali téměř 1600 stran textů *chatu* od T. Ruckého, který svůj materiál pořídil v roce 2002. Tato publikace je souborem studií jednotlivých členů výzkumného týmu. Autoři se pokusili o komplexní pohled na základní jazykové aspekty komunikace v moderním chatovém prostředí. Je zde velmi specifická povaha diskursu: buď mohou navzájem komunikovat všichni účastníci *chatu*, nebo mohou konverzovat ve dvojici, místnost stále navštěvují noví účastníci komunikace a jiní ji postupně opouštějí. Autoři se zaměřili na rozbor z hlediska analýzy diskursu a dialogu, na způsob psaní nespisovných projevů, na prvky spisovnosti a nespisovnosti v morfoloickém, syntaktickém a lexikálním plánu, dále také na užívání a adaptaci výrazů z jiných jazyků, převážně z angličtiny. Zajímavé jsou také grafické prostředky vyjádření expresivity a další jevy, které se při analýze konkrétního materiálu zdají jako typické pro daný typ komunikace.²⁴

Další zajímavou publikací o elektronické komunikaci je publikace *E-mail, chat, sms* od Martina Žemličky. Tato kniha se zabývá mezilidskou komunikací na internetu, hlavní téma tvoří elektronická pošta, webové chaty, krátké textové zprávy (SMS), Netiquette a bezpečnost při práci na internetu. Publikace je psaná s lemem na počítačové začátečníky, ale zajisté zde i pokročilejší uživatelé najdou nemalé množství cenných rad. Podle autora publikace není komunikace pomocí moderní techniky z hlediska evoluce přirozená, protože neobsahuje neverbální složky (gesta, mimika, intonace atd.), avšak nelze říci, že by tento druh dorozumívání lidí odcizoval, mnohdy je tomu spíše naopak. Martin Žemlička nás v této publikaci seznamuje s různými výhodami či nevýhodami elektronické komunikace, následně nás informuje o tom, jaké programové a technické vybavení musíme vlastnit a jaké možnosti máme při výběru internetového připojení. Nejrozsáhlejší část knihy je věnována elektronické poště, dozvídáme se, co potřebujeme k posílání e-mailů, kde a jak si založit e-mailový účet a jak správně posílat e-mailové zprávy. Velmi poučná a důležitá je kapitola, ve které se autor věnuje pravidlům slušného chování na internetu. Soubor pravidel slušného chování vytvořených a uznávaných internetovou komunitou se dodržuje již od doby, kdy byl internet akademickou sítí pro malé

²⁴ Jandová, Eva: Čeština na *www chatu*. Ostrava 2006. s. 9-12

množství nadšenců. Dodržování těchto pravidel je nutné i v dnešní době. Tato sbírka obecně dodržovaných pravidel slušného chování ve světě internetu se nazývá *Netiquette* (z anglického *Network Etiquette*, síťová etiketa). Měli bychom se tedy vždy snažit o psaní bez pravopisných chyb a překlepů, napsaný text je dobré po sobě ještě jednou zkontrolovat, abychom se ujistili, že ho odešleme ve správném znění. Někdy se při výměně textových zpráv ukvapujeme a poté v afektu napíšeme něco, co bychom při normálním rozhovoru „tváří v tvář“ neřekli. Měli bychom tedy vždy zachovat chladnou hlavu, i když nás někdo rozčilí nevhodnou poznámkou. Může se totiž také jednat o nedorozumění. Dále je v této knize popisována a vysvětlována komunikace na *chatu*, autor nám podává podrobný návod, jak se zapojit do *chatové* komunikace. K elektronické komunikaci v dnešním světě neodmyslitelně patří mobilní telefony, jejichž prostřednictvím zasíláme krátké textové zprávy (SMS-*Short Message Service*). Historicky první SMS zpráva byla poslána v prosinci 1992 v britské síti *Vodafone*, avšak zpočátku nebylo posílání krátkých textových zpráv příliš oblíbené. Později se posílání SMS zpráv velmi rozšířilo a jejich obliba neustále vzrůstá. Mezi výhody krátkých textových zpráv patří diskrétnost (záleží jen na nás, kdy si zprávu přečteme a zda na ni odpovíme), při psaní a odesílání zprávy nerušíme své okolí jako v případě telefonního hovoru. Na konci knihy se dozvídáme, jaká nám na internetu hrozí nebezpečí, např. mohou nám přicházet různé nevyžádané e-maily, nebo náš počítač může napadnout zákeřný počítačový vir.²⁵

K tématice počítačových prací neodmyslitelně patří různé slovníky věnující se výrazům z výpočetní techniky. Najít vhodný slovník pro počítačového laika není zcela snadné. Všude je velké množství různých počítačových příruček, avšak tyto příručky jsou většinou dělané pro uživatele, kteří již mají o informatice hlubší znalosti. Vychází velké množství publikací o tvorbě webových stránek, jazyku html, programování atd. Já jsem si vybrala *Slovník počítačové informatiky* a *Slovník nespisovné češtiny* a zjišťovala jsem, pro které uživatele jsou tyto slovníky vhodné. *Slovník počítačové informatiky* je napsaný velmi odborným jazykem, který není pro běžného neprofesionálního uživatele zcela srozumitelný. Pro představu uvedu příklady: **reentrant** (*reentrantní, označení pro vícenásobně přístupný program. Program je zaveden do systému v jedné kopii, přičemž může být používán několika procesy současně*); **uptime** (*Doba provozuschopnosti. Procento času, kdy je počítač*

²⁵ Žemlička, Martin. *E-mail, chat, sms*. Brno 2003.

nebo jiný hardware funkční a připraven k použití. Opakem slova *uptime* je *downtime*). Petr Říha, autor této publikace, v úvodu říká, že by tuto knihu chtěl věnovat zaměstnancům kateder informatiky, učitelům a vedoucím počítačových kurzů a kroužků, jejichž obětavé a málo doceněné práce si velmi váží. Tento anglicko-český výkladový slovník obsahuje 3000 unikátních a 500 synonymických hesel. Zahrnuje oblast počítače, počítačových sítí, informatiky, telekomunikací a příbuzných oborů. Hesla jsou provázána cca 2500 křížovými odkazy. Tato propojenost umožňuje chápat pojem v návaznosti na další pojmy, a tak výrazně zvyšuje informační hodnotu knihy.²⁶ Od *Slovníku nespisovné češtiny* jsem čekala srozumitelný popis výrazů z počítačového slangu. Toho jsem se sice dočkala, avšak bohužel v této publikaci mnoho pojmů z počítačové oblasti nenalezneme. Ve slovníku je dobře vyložen vývoj, historie a popis slangů. Bohužel počítačovému slangu zde autoři věnují jen krátký odstaveček v sekci *Slang pracovníků médií*. Stojí tu: *Za médium se dnes běžně považuje internet, kolem něhož také vzniká řada nespisovných výrazů. Z mnoha důvodů (z nichž část může být subjektivní) jsme zatím tuto oblast odložili; a i kdybychom ji v budoucnu zařadili, pak spíše do oblasti slangu spojeného s výpočetní technikou než do slangu žurnalistického*. Ukázka z tohoto slovníku: *kompič* - počítač, *kompič* - kdo tráví většinu času u počítače.²⁷ Další velice užitečné publikace jsou *Velký frekvenční slovník počítačů 2003* a *Velký počítačový slovník*. Z nich čerpají tvůrkyně internetového portálu *Velký výběrový slovníček počítačového slangu*, který se vyskytuje na internetové adrese <http://pcslang.wz.cz/>. Najdeme zde velké množství výrazů z počítačového slangu, jejich významy jsou popsány stručně a výstižně. Pro ilustraci uvádím několik příkladů: **bezdrát**, *typ připojení k internetu přes mikrovlnnou síť*; **heknout** dok., též **kreknout**, *bez povolení získat program, nezákonným způsobem okopírovat program*; **palírna**, -y f., též **palička**, *vypalovačka, název pro CD/DVD mechaniku sloužící k zaznamenání dat*.²⁸

Doufám, že počítačovému slangu bude v budoucnosti věnováno ještě mnohem více prostoru než doposud. V dnešním světě hrají informační technologie nepostradatelnou roli, tudíž bychom se měli více věnovat i jejich jazyku.

²⁶ Říha, Petr: *Slovník počítačové informatiky*. Český Těšín 2002. Příklady jsou vybrány ze stran: 185, 228.

²⁷ Hugo, Jan: *Slovník nespisovné češtiny*. Praha 2006. Příklady jsou vybrány ze strany: 176.

²⁸ Příklady jsou vybrány z: Chýlová, Helena - Málková, Jitka: *Výběrový slovníček počítačového slangu*. [cit. 2009-04-02]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.pcslang.wz.cz/>>

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 Útvary a formy českého jazyka

V současnosti se český národní jazyk nejeví jako jednotný útvar a dochází k diferenciaci na specifické jazykové útvary: spisovný jazyk, interdialekty, dialekty, slangy a argot. Mezi těmito útvary je nejdůležitější spisovná čeština, která ve své psané i mluvené podobě plní nejrůznější společenské funkce.

Spisovná čeština se užívá ve všech oblastech oficiálního styku, v úřadech, ve školách, v masově sdělovacích prostředcích, v odborné a převážně také v umělecké literatuře. Spisovná čeština je celonárodně závazný, funkčně nejvyšší a prestižní útvar národního jazyka. Díky značnému výrazovému rozpětí lze na základě určité vrstvy jazykových prostředků vyjádřit vnitřní diferenciaci na spisovnou češtinu knižní, neutrální a hovorovou.

Spisovná čeština není příliš územně ani sociálně omezena, naopak nespisovná čeština je diferencována územně i sociálně. Podle územní diferenciaci a na základě příbuznosti seskupujeme jednotlivá nářečí v České Republice do čtyř nářečních skupin, jsou to nářečí česká v užším smyslu, středomoravská (hanácká), východomoravská (moravskoslovenská) a slezská. Nářečí se užívá v dané oblasti omezeně, a to pouze v běžném styku. Jednotlivá nářečí se dochovala v různé míře. Relativně zachovalejší jsou nářečí na Moravě (nářečí slezské, východomoravské a středomoravské), méně zachována jsou nářečí v Čechách (nářečí jihozápadočeské, severovýchodočeské a středočeské, které je podkladem obecné češtiny). Obecná čeština tedy vznikla na podkladě středočeského nářečí, ale při ztrátě svých nejvýraznějších znaků (zčásti zaniká v před *o*, *ou* na začátku slova) pronikala i na další území.

V řečové praxi se ovšem neužívá buď jen čistého nářečí, obecné češtiny nebo spisovného jazyka, ale tyto jednotlivé útvary v sebe přecházejí, prostředky se kombinují v závislosti na mnoho činitelích (regionálních, sociálních i psychologických). Nevyhraněná mluva realizována různými smíšenými prvky různých útvarů se označuje jako běžná mluva. Vedle diferenciaci národního jazyka na jednotlivé útvary podle územní platnosti existují i útvary vymezené podle hledisek

sociálních, tzv. sociolektů. V rámci sociolektů se vyčleňují slangy, profesní mluva a argot. Tyto útvary nemají vlastní speciální prostředky gramatické a hláskové (přebírají je z jiných útvarů), ale realizují se především jako specifické vrstvy slovní zásoby na mluvnické bázi některého strukturního útvaru národního jazyka (nejčastěji na bázi obecné nebo hovorové češtiny). Slang je nespisovné výrazivo určité skupiny lidí, kteří jsou vázáni stejným pracovním prostředím nebo stejnou sférou zájmů. Dříve se k slangům počítala i nespisovná mluva příslušníků stejného povolání, dnes se tato mluva vyčleňuje zvlášť a označuje se jako profesní mluva. Vlastní výrazivo mají i vrstvy společensky izolované (např. vězni, prostitutky) a označuje se jako argot.²⁹

Dvě základní formy řeči jsou řeč mluvená a psaná. Mluvená řeč představuje většinou spontánní, nepřipravené, neformální, subjektivní, dynamické, situační projevy, při kterých dochází k přímému kontaktu s adresátem a mluvčí využívá i mimojazykových prostředků. Oproti tomu psaná řeč představuje většinou projevy uspořádanější, připravenější, formálnější, objektivnější a statictější. Nevýhodou je, že zde mluvčí není v přímém kontaktu s adresátem, nemůže tedy využívat i neverbálních prostředků, ale namísto toho má k dispozici různé grafické prostředky. Avšak nemůžeme od sebe psanou a mluvenou řeč úplně oddělit, existuje totiž mezi nimi určitá propojenost, nelze tedy proti sobě klást mluvenost a psanost bez ohledu na komunikační a pragmatické činitele. Existují totiž speciální typy mluvených projevů (např. přednášky), které mají rysy psanosti a naopak psané projevy s výraznými rysy mluvenosti (např. komunikace na *chatu*).³⁰

²⁹ Hubáček J., Jandová E., Svobodová J.: *Čeština pro učitele*. 2002. s. 24-28

³⁰ Čechová, M. a kol: *Čeština řeč a jazyk*. Praha 2000. s.26-27

5 Komunikace na *chatu*

V *chatové* komunikaci se projevuje řada jazykových specifik, která vyplývají převážně z netradiční formy a způsobu této komunikace. Výrazným jevem je střet dvou modů jazyka : mluvenost versus psanost. Tato problematika vztahu mluvenosti a psanosti je příznačná pro všechny druhy internetové komunikace. Texty mají psanou podobu, ale vyskytují se v nich typické rysy mluvené řeči. Primárně se tedy jedná o komunikaci realizovanou písemnou formou, avšak obsahuje velké množství prvků mluvenosti. Tato komunikace má specifická pravidla, účastníci jsou při komunikaci odkázáni pouze na použití klávesnice (namísto hlasového ústrojí) a také se musí obejít bez použití mimoverbálních projevů (mimika, gesta, oční kontakt atd.). V omezené míře zde neverbální komunikace existuje, komunikanti si vypomáhají velkým množstvím grafických prostředků (např. emotikony).

Chat můžeme chápat jako určitý způsob běžného neformálního „povídání si“, nespisovné jevy v různých jazykových rovinách se zde považují za běžné, naopak spisovnost zde není téměř k vidění. V důsledku písemné realizace se například nespisovné jevy výslovnostní promítají i do roviny grafické, dále jsou pro *chat* typické především nenoremní prvky gramatické, slovtvorné a lexikální.³¹

Komunikace na *chatu* je většinou veřejná, ale může probíhat také soukromá komunikace. *Chatová* komunikace se tedy vztahuje na všechny, kteří jsou v okamžiku *chatování* jejími přímými účastníky, buď aktivními (pokud se rozhodnou reagovat a zapojit se do konverzace) nebo pasivními (pokud se účastní pouze jako pozorovatelé). Všichni momentálně přítomní uživatelé mohou tedy ve stejném okamžiku sledovat rozhovor dvou jiných účastníků, kteří jsou si vědomi toho, že jejich vzájemné reakce všichni ostatní sledují. Na rozdíl od těchto veřejných rozhovorů může dvojice *chatujících* partnerů použít tzv. režim „šeptání“, který znemožňuje ostatním uživatelům vidět, co si tyto komunikanti píšou. Nezasvěcenému pozorovateli se může *chatová* komunikace jevit jako v podstatě nekonečný proud jednotlivých promluv, které jsou ve vzájemném, ale někdy velmi obtížně identifikovatelném vztahu. Komunikace se zpravidla účastní velký počet navzájem více či méně známých či zcela neznámých uživatelů. Někteří uživatelé jsou pravidelnými návštěvníky *chatu*, kteří *chatováním* tráví celé hodiny a tato forma

³¹ Jandová, E. a kol.: Čeština na *www chatu*. Ostrava 2006. s. 101-103.

internetové komunikace patří k jejich každodennímu životu. Na *chatu*, ale můžeme sledovat i účastníky, kteří do *chatové* společnosti zavítali se záměrem získat nějakou informaci, ale pravidelně *nechatují*. Komunikanti se dále odlišují pohlavím, věkem, dosaženým vzděláním, vykonávaným povoláním, zájmy atd. Všechny tyto a další aspekty ovlivňují jazykový projev uživatelů na *chatu*. V běžné *chatové* komunikaci můžeme sledovat velké množství velmi osobitých forem sdělení.³²

V textech *chatu* je zajímavým způsobem využívána interpunkce. Zápis jednotlivých replik zpravidla začíná malým písmenem a obvykle se na konci neužívá koncové interpunkční znaménko. Pokud je replika zakončena interpunkčním znaménkem, je to obvykle vykřičník nebo otazník, tečka není moc obvyklá (pokud již ji komunikanti použijí, zpravidla se jedná o více teček za sebou). Většina replik je poměrně krátká, proto se ani čárka moc neobjevuje. Uvnitř delších replik, které mají podobu souvětí, čárka také zpravidla chybí. Uživatelé repliky člení spíše užitím tří a více teček, otazníku, vykřičníku nebo užitím emotikonů.

Pro text *chatu* je obvyklé neužívání znaků s diakritickými znaménky. Může se jednat o pozůstatek z doby počátků elektronické komunikace, kdy rozdílná technická zařízení a různé počítačové programy nezaručovaly, že se u ostatních účastníků komunikace text objeví ve stejné podobě, jak jej autor napsal. Také je velmi pravděpodobné, že uživatelé diakritická znaménka vynechávají, protože psaní bez těchto znamének je pro ně pohodlnější, snadnější a rychlejší. Časté je také nahrazování některých grafémů české soustavy cizími grafémy, např. nahrazování písmena *v* grafémem *w* nebo zápis slov s písmenem *š* jakoby anglickým pravopisem *sh*. Jindy uživatelé zapisují spojení *ks* grafémem *x*, který se v češtině běžně objevuje jen v přejatých slovech., např. *jaxi*. Časté je také nahrazování části slova číslicemi, např. *z5* (zpět) nebo *16ka* (šestnáctka). Uživatelé si tak hrají s grafickou stránkou jazyka a jsou si vědomi toho, že užití takového zápisu je nápadné a těžko přehledné ostatními uživateli. Kromě nápadnosti a originalnosti je takový druh zápisu také o něco kratší a rychlejší, což v *chatové* komunikaci nebývá vůbec na škodu.³³

Nyní se budu věnovat rozboru získaného materiálu z *chatové* komunikace. Texty jsem získala v místnosti České Budějovice na serveru www.xchat.cz během

³² Jandová, E. a kol.: Čeština na www chatu. Ostrava 2006. s.159-164.

³³ Jandová, E. a kol.: Čeština na www chatu. Ostrava 2006. s. 89-90.

měsíců ledna až dubna roku 2009. Věk komunikantů se zde pohybuje v rozmezí od 14 do 32 let. Většina komunikantů jsou tedy studenti nebo pracující lidé, kteří *chatují* převážně z práce a v době svého volna na *chatu* většinou již tolik času netráví. Podíl mužů a žen je v této místnosti víceméně vyrovnaný. Nejvíce uživatelů tuto místnost navštěvuje v pozdějších odpoledních či podvečerních hodinách. Většinou zde probíhá běžná každodenní komunikace, komunikace na dané téma je spíše výjimečná.

Ve všech uvedených příkladech dochází k prodlužování samohlásek užitím více stejných znaků, tento styl psaní má zdůrazňovat dané výrazy. Někdy také můžeme mluvit o tzv. „křičení“, toho je nejvhodnějším příkladem výraz *heeeej* ze druhého řádku, který zde slouží jako oslovení. Výrazy z prvního a třetího řádku slouží k vyjádření radosti.

3. Počeštěný pravopis cizích slov

3.1 *ted mi po mejlu ještě přišla nabídka*

3.2 *to byl ale bjútiful vikend*

3.3 *mě máš na Fejsu v přátelích?*

3.4 *budes mit zitra tajm na kafčo?*

Všechny tyto příklady mají společný charakter, u všech dochází k počešťování pravopisu anglických výrazů. U všech uvedených příkladů došlo k přepisu anglických výrazů podle toho, jak je vyslovujeme. Výraz *mejl* z prvního příkladu pochází z anglického slova *e-mail*, došlo ke zkrácení na pouhé *mail* a přepis je podle výslovnosti. Výraz ze druhého řádku je fonetický přepis anglického výrazu *beautiful*, který v češtině znamená „krásný, nádherný“. Výraz *Fejs* ze třetího příkladu je počeštěná zkratka výrazu *facebook* (název webové stránky www.facebook.com). *Facebook* je momentálně jeden z nejoblíbenějších komunikačních portálů na světě, v současné době se u nás velice rychle zvyšuje jeho popularita. Výraz *tajm* z posledního příkladu je fonetický přepis anglického slova *time*, které v češtině znamená „čas“.

4. Psaní některých slov neobvyklým způsobem

4.1 *Dyť mě to vyplivne na wopačný straně Budějce?*

4.2. *jaxe mate?*

4.3. *zdrawiiim wshechny*

V první a třetí ukázce dochází k nahrazování českého grafému *v* grafémem *w*, který se v českých slovech nepoužívá. V příkladu na třetím řádku je navíc ve druhém slově napsáno písmeno *š* jakoby anglickým pravopisem *sh*. Výraz *jaxe máte?* ze druhého řádku nahrazuje slovní spojení *jak se máte?* Uživatelé často používají grafém *x* k náhradě písmen *ks*, komunikace je tak o něco rychlejší a dané slovo spíše upoutá ostatní účastníky komunikace. Pro všechny tyto ukázky je společná touha po

zvýraznění a odlišení textu, jejich autoři chtějí být zajímaví a originální, proto užívají tuto nezvyklou formu psaní.

5. Nesprávný pravopis a záměrně špatný pravopis

5.1 *Ahoj lidi nevyte o nakym dobrym kytarystovi a bubenikovy?*

5.2 *proč pýšete jak mongolové?*

5.3 *pač je to pak vipadá drsnějšy výš?*

Všechny tyto ukázky pocházejí ze stejného záznamu. Uživatel, který psal první ukázkou má zřejmě velké potíže s pravopisem. Takové a mnohdy i horší chyby jsou na *chatu* velmi často k vidění. Někdy zůstanou bez povšimnutí a ostatní uživatelé je nekomentují. V tomto rozhovoru, ale byly ostatními *uživateli* komentovány a na základě toho vznikly i repliky, které jsou na druhém a třetím řádku. Tady se jedná spíše o jazykovou hru, komunikanté záměrně psali *i* a *y* opačně. Takový úkaz je na *chatu* také poměrně často k vidění, avšak stále zde nalezneme mnohem více nezáměrných pravopisných chyb než záměrných chyb ve formě jazykových her.

6.2 Příznakové rysy hláskoslovné (v komunikaci na chatu)

Komunikace na *chatu* probíhá písemnou formou, avšak z jazykového hlediska vykazuje mnoho rysů mluvené řeči. Ve velkém množství replik se setkáváme s jazykovými prvky užívanými v obecné češtině. V důsledku písemné realizace se nespisovné jevy výslovnostní promítají také do grafické roviny. Setkáváme se zde s předsouváním protetického *v-*, s diftongizací *í/ý* v *ej* v základu slov *i* v koncovkách, poměrně časté je také s úžením *é* v *í*.

1. Protetické v-

2.1 *a von nejede tomáš s váma?*

2.2 *heh, takhle dlouho se zvedám i já a to sem vo deset let starší.. :o))*

2.3 *no von ti brzo dojde dech o))*

2.4 *Tak to vodpadnu dřív.*

2.5 *tyy jo mám z toho včerejšku docela vokno, jak sou na tom asi ostatní*

Ve všech těchto příkladech dochází k předsouvání protetického *v-*. V komunikaci na *chatu* vidíme častěji zápis podobných výrazů bez protetického *v-*, ať již se jedná o výrazy, které jsou psány podle pravidel pravopisu, nebo o zápis nespisovných výrazů. Někdy můžeme v jedné replice zaznamenat oba tyto způsoby psaní. Tak je tomu i v pátém řádku, kde je výraz *vokno* psán s protetickým *v-*, ale výraz *ostatní* je psán bez proteze. Je tedy celkem pravděpodobné, že často ani samotní autoři nevědí, proč u určitého výrazu protetické *v-* napsali.

2. Diftongizace

1.1 *bez pití mám vydržet do prvního dubnovýho tejdne*

1.2 *mi zahejbaš se slečnama jooo*

1.3 *tak uděláme vejlet?jojoo*

1.4 *to byl ale peknej test vid?*

1.6 *ja si ho nedelal pač bych moh zjistit že fakt blbej sem*

1.7 *tááák a šilenej problem je vyřešenej...*

U všech uvedených příkladů, s výjimkou příkladů na pátém řádku, dochází k náhradě hlásky *ý* diftongem *ej*. Zhruba u poloviny uvedených příkladů je *ej* v absolutním konci slova, ve slově *tejden* z prvního řádku a ve slově *zahejbáš* ze

čtvrtého řádku se *ej* objevuje v základu slova a ve slově *vejlet* ze sedmého řádku se *ej* objevuje předponě *vý-*.

3. Úženi é v í

3.1 *abych ti do auta natahala ženský na seznámení*

3.2 *bez pití mám vydržet do prvního dubnovýho tejdne*

3.3 *nějaký pitomý řady a fční posloupnosti*

3.4 *tak že špaténka taky...když nic novýho*

Ve většině uvedených příkladů dochází k úženi *é* v *ý* v koncovkách adjektivní deklinace. Pouze v příkladu na prvním řádku vidíme úženi v koncove u substantivizovaného adjektiva *ženské – ženský*. Z ostatních příznakových rysů obsahovala komunikace ještě středočeské nářeční tvary 3. osoby singuláru indikativu přezenta sloves čtvrté třídy na *-ej* (*studenti nemusej, stačej studentky; tam taky dobře vařej*) a hovorové zakončení 3. osoby plurálu indikativu přezenta sloves třetí střídy na *-ou* (*takle kdybys to učil, tak tě studenti milujou*).

6.3 Lexikum

Ve slovní zásobě komunikantů na *chatu* se objevuje řada lexikálních prvků zařaditelných do specificky vymezených vrstev slovní zásoby. Jedná se především o výrazy přejaté z cizích jazyků, expresiva a prvky interdialogické, které mají většinou původ v obecné češtině. V současné době jsou výrazy přejaté z cizích jazyků považovány za velmi moderní, mladí lidé je považují téměř za nedílnou součást vzájemné komunikace.

1. Anglicismy v základních tvarech

1.1 *no je, ale nema takovej nick. :o))*

1.2 *uz se tesim az budu mit free*

1.3 *mnoo ja hip hop,ae hlavne DISCO to je moee zlatiicko*

1.4 *jeeee sem se ti zapomnela zeptat na ten football*

1.5 *welcome, daš si nějakej drink? o)))*

1.6 *správná volba, nic jiného tu beztak nemame... a enjoy :o))*

1.7 *brýýý den all*

U všech těchto příkladů dochází k nahrazování českých slov anglickými výrazy v základním tvaru. Výraz *nick* z prvního řádku je v *chatové* komunikaci velmi často používán a je to zkratka od anglického výrazu *nickname*, který znamená „přezdívka“. Na *chatu* se uvádí zpravidla jen tato zkrácená podoba. Výraz *free* ze druhého řádku v češtině znamená „volný“ a uživatelé jej používají také ve smyslu „volno“, tak je tomu i v replice z druhého řádku. Výraz *disco* ze třetího řádku se užívá běžně a je to označení pro „diskotéku“. Slovo *football* ze čtvrtého řádku v češtině znamená „fotbal“. Na pátém řádku vidíme dokonce hned dva anglické výrazy v základním tvaru v jedné replice. Výraz *welcome* v češtině znamená „vítejte“ a *drink* je označení pro „nápoj“. Výraz *enjoy* z předposledního řádku v češtině znamená „užít si“. Výraz *all* z posledního řádku znamená „všichni“. Zasazování anglických výrazů do českých vět je v komunikaci na chatu poměrně populární, protože takto vytvořené věty jsou originálnější.

2. Anglicismy adaptované morfologicky, nebo přizpůsobené slovtvorně

2.1 *mě to v tom **worku** dneska vůbec nebaví.. :o))*

2.2 *nevíte o nějakym dobrým **music klubu**?*

2.3 *potřebuju s něčím **helpnout***

2.4 *chces všechny **kicknout** vid?*

2.5 *mně se zase kvůli tý fotce v **ČB-timesech** přišel vysmát i náš opravář*

2.6 *tak mi to prosím pošli na **mejlíka***

U všech těchto příkladů se uchovává jejich anglický pravopis. Výraz *worku* z prvního řádku je odvozen od podstatného jména *work*, které v češtině znamená „práce“. Vlivem zakončení slova na souhlásku je výraz v češtině přiřazen k rodu mužskému a skloňován podle vzoru *hrad*. Dvouslovný výraz ze druhého řádku v češtině znamená „hudební klub“, je chápán jako složenina a skloňuje se druhá část, opět podle vzoru *hrad*. Výraz *helpnout* ze třetího řádku je do češtiny adaptován z anglického slovesa *help* „pomoci“, a to českou kmenotvornou a zároveň slovtvornou příponou *-nou-*, takže se stalo slovesem dokonavým. Časuje se tedy jako česká slovesa 2. třídy vzoru *tisknout*. Sloveso *kicknout* ze čtvrtého řádku je stejného charakteru, adaptováno je z anglického slovesa *kick*, které znamená „kopnout“, a rovněž se časuje jako slovesa 2. třídy. Tento výraz se v komunikaci na *chatu* používá jako označení pro „vyhození“ z místnosti, ke kterému většinou dochází, pokud uživatel porušuje daná pravidla chování na *chatu*. Výraz *ČB-timesy* má velice specifický charakter, jedná se o formu jazykové hry, tento název je odvozen od známých amerických novin *New York Times* a skloňuje se jeho druhá část, a to opět podle plurálu vzoru *hrad*. V posledním příkladu je spojení *pošli mi to na mejlíka* s koncovkou typickou pro substantiva rodu mužského životného, i když se jedná o pojmenování r. mužského neživotného.

3. Zkracování slov

3.1 *mmnt kuchyn vola*

3.2 *do toho **kanclu** chtěli práce s poštou*

3.3 *tak to neznám **určo***

3.4 *mno na **namku** v sest.. :o))*

3.5 *hmm asi **busem** nebo vlakem*

3.6 *Jdeš dneska do **hospy**?*

3.7 *sejdeme se zítra odpo, ju?*

3.8 *vemu si asi dovču*

Zkracování slov je v komunikaci na *chatu* hodně rozšířeno. Díky kratším podobám slov uživatelé mohou rychleji komunikovat, takto zkrácená slova také určitě více poutají zrak ostatních komunikantů. Výraz *mmnt* z prvního řádku je zkrácená podoba slova „moment“, kdy pisatel užívá klíčových souhlásek výrazu (*mmnt*). Jiný postup je, když užije slov, která krátí odsunutím přípony. Např. *kancl* ze druhého řádku je odvozen od slova „kancelář“. Výraz *určo* ze třetího řádku značí slovo „určitě“, došlo k odsunutí přípony slovotvorné i slovnědruhové (*urč -it -ě*). Ve čtvrtém řádku vidíme slovo *námko*, které je zkrácenou verzí slova „náměstí“: zde je odsunuta i část slovotvorného základu s koncovkou a ke zbylé části se připojuje přípona **-ko** (*nám-ko*). Výraz *bus* z pátého řádku může být buď anglicismus adaptovaný do českého jazykového prostředí, nebo se jedná o zkrácené slovo ze druhé části složeného pojmenování *autobus*. Výraz *hospa* z předposledního řádku je zkrácené označení pro výraz „hospoda“. Ponechanou část domácího slova *hospokládá* pisatel za dostatečně průhlednou, a proto k ní připojuje jen koncovku **-a**. V předposledním řádku vidíme výraz *odpo*, zkrácený ze slova „odpoledne“. Ponechané první dvě slabiky jsou dostatečně srozumitelné. Výraz *dovča* z posledního řádku je zkrácené označení pro „dovolenou“: k první slabice *a* k písmenu z další slabiky slova je přidána expresivní přípona **-ča** (*dov-ča*).

4. Obraty s výrazy z jiných cizích jazyků

4.1 *a co arbeit*

4.2. *konecne Kunden zakaznik.*

4.3. *hoj, čo robíš?*

4.4 *warum, co ti provedla?*

4.5 *a prečo nejdeš večer s náma pařit :o)*

Mimo již zmiňovaných anglicismů, které jsou z cizojazyčných výrazů výrazně nejrozšířenější, se v komunikaci na *chatu* objevily i výrazy z němčiny a slovenštiny. Výraz *arbeit* z prvního řádku pochází z němčiny, jedná se o *die Arbeit* s významem „práce“. Slovo *Kunden* z druhého řádku také pochází z němčiny, jedná se o *der Kunde*, pl. *die Kunden*, což v češtině znamená „zákazník, zákazníci“. Ve

čtvrtém řádku se nachází další výraz, který pochází z němčiny, jedná se o tázací zájmené příslovce „proč“. Ve druhém a pátém řádku jsou výrazy, které pocházejí ze slovenštiny. Uživatelé tyto cizojazyčné výrazy používají k ozvláštění textu, objevuje se tu tedy opět snaha o co největší originalitu.

5. Obraty s expresivními výrazy

5.1 *jdu znásilnit ledničku*

5.2 *Tady je nuda to je vopruz*

5.3 *no já mám naštěstí brigádku, co mě uživí, jinak bych fakt nevěděl*

5.4 *Dyť mě to vyplivne na wopačný straně Budějč?'*

5.5 *mno končim v 11 kže by to bylo ideální, budem zevlit po Mercury?*

5.6 *tak mi to prosím pošli na mejlíka*

Obraty s expresivními výrazy jsou poměrně rozšířeny. Rozlišujeme obraty, kde je citové zabarvení výrazně pozitivní, a naopak obraty, které jsou zabarveny spíše negativně. Zároveň jde také o slova s přeneseným významem, metaforické, jako je tomu u příkladu na prvním řádku (*znásilnit ledničku* - autor nám chtěl sdělit, že jde najít jídlo v lednici) a u příkladů ze čtvrtého a pátého řádku (*vyplivne mě to* a *budeme zevlit*, kde se navíc jedná o výraz málo průhledný, značící „dívat se s otevřenými ústy“). Příklady ze třetího a šestého řádku jsou zdobně slova, obě utvořená z přejímek (*brigádka*, *smajlík*). Výraz *vopruz* s protetickým *v-* je použit jako zesilující synonymum ke slovu *nuda* a je odvozen ze slovesa *opruzovat* (zde „obtěžovat, otravovat“) opět v přeneseném významu. Expresivní zabarvení je spíše záporné, zhoršující.

6. Vulgarismy

6.1 *pár kaček je k hovnu*

6.2 *kerá čubka je ta noční můra???*

6.3 *děláš si prdel to už neni ani ftipný*

6.4 *kurwa, žrala bych*

6.5 *takovej debil fagt nejsem*

6.6 *noooo, bude tam narváno, na to séřu*

6.7 *nes*rte me, uz tak mam dneska spatnej den*

6.8 *kujva já furt nevím*

Podobné a bohužel také i mnohem horší vulgarismy jsou na *chatu* vidět téměř neustále. Někdy se je uživatelé snaží psát v mírně „zašifrované“ podobě, jako je tomu u příkladů z posledních tří řádků. V příkladu z šestého řádku autor záměrně použil diakritických znamének, aby zamaskoval vulgarismus. V příkladu ze sedmého řádku došlo záměrně k náhradě písmena *e* hvězdičkou, podobně je tomu i u příkladu z posledního řádku, zde dochází k náhradě písmena *r* písmenem *j*. Takto zapsané vulgarismy asi jejich autorům nepřijdou tak hrozné, proto používají tyto různé způsoby zápisu. Velmi užívané jsou depreciativní výrazy hodnotící, které pocházejí z oboru medicíny, psychologie a psychiatrie, jako *debil*, *ktretén*. Jsou užity jako nadávky.

7 Komunikace v diskusním fóru

Diskusní skupiny fungují na podobném principu jako webový *chat*, ale jsou tu i podstatné rozdíly. Narozdíl od webového *chatu* jsou zde příspěvky archivovány a můžeme se k nim tedy kdykoliv znovu vrátit a přečíst si je. Důležité je, že nezmizí během chvíle jako v případě *chatu*. Díky tomu příspěvky nemusejí být psány tak rychle a překotně a bývají tedy zpravidla rozsáhlejší. Příspěvatelé diskusních fór zpravidla využívají interpunkci více než uživatelé *chatu*. Jednotlivé věty většinou začínají velkým písmenem a obvykle se na konci užívá interpunkční znaménko, nejčastěji tečka, vykřičník nebo otazník (bývá užito i více těchto znaků za sebou, nebo bývá věta také zakončena emotikonem). V delších replikách, které mají podobu souvětí se ve většině případů objevuje čárka nebo více teček za sebou. Příspěvatelé diskusních fór zde vystupují pod svým skutečným jménem, nebo využívají různých přezdívek.

Jako další zdroj textů k jazykovému rozboru jsem si vybrala příspěvky z diskusních fór na hudebním serveru www.bandzone.cz. Tyto stránky jsou primárně určeny českým, více či méně známým nebo i zcela neznámým, hudebním kapelám a hudebním fanouškům. Kapely i fanoušci si zde mohou založit vlastní profily, kde o sobě mohou uvádět informace, nahrávat fotografie, videa atd. Můžeme se zde tedy dozvídat nejrůznější informace o našich oblíbených kapelách, např. informace o vzniku kapely, zajímavosti o jednotlivých členech kapely nebo data a místa aktuálních koncertů. Kapely na svůj profil také vkládají videoklipy, fotografie a jejich skladby, které si na tomto serveru můžeme poslechnout či stáhnout do svého počítače (skladby pak máme k dispozici i bez připojení na internet). Každá kapela má na stránkách svého profilu sekci „názory“, která slouží jako diskusní fórum. Na toto fórum píšou kapelám vzkazy jejich příznivci, ale také i zarytí odpůrci nebo kolegové z jiných kapel. Členové kapel pak zde na vzkazy odpovídají a jejich fanoušci jsou tedy tak s nimi alespoň ve virtuálním kontaktu. Příspěvky jsou zveřejňovány na obrazovce a jsou zobrazovány v časovém sledu (jsou řazeny lineárně za sebou v pořadí, ve kterém dorazily na server) a mohou být archivovány i několik let, takže si můžeme zpětně pročítat i starší příspěvky. Na psaní příspěvků mají zde jejich autoři více času než při rychlé komunikaci na *chatu*. Mohou si tedy svůj text důkladněji promyslet a zkontrolovat, ale většina uživatelů této možnosti bohužel nevyužívá.

Vzkazy se nejčastěji týkají vyjádření chvály (např. spokojenost s koncertem, s novými skladbami atd.), zaslání dotazu (např. kdy bude kapela koncertovat poblíž bydliště pisatele) či jen pozdravu pro kapelu. Bohužel tu mnohdy najdeme i velice negativní a většinou i neslušné vzkazy od zarytých odpůrců kapel. Otázkou zůstává, proč tito lidé vůbec marní svůj čas prohlížením profilů tolik nenáviděných kapel a ještě provokativně vyjadřují svůj „odpor“ na jejich diskusním fóru. Myslím si, že je dost možné, že těmto jedincům jde hlavně o to, aby rozpoutali hádku, a stali se tak alespoň na chvíli a pouze virtuálně středem pozornosti. Členové kapel se snaží odpovídat jak na pozitivní vzkazy, tak na negativní příspěvky, a jejich odpovědi jsou viditelné pro všechny uživatele.

Příspěvky, které jsem vybrala k rozboru jsem sbírala na diskusních fórech těchto kapel: Rybičky 48, UDG, Imodium, Mandrage, Kick 69, Iné Kafe, L.A., Another way a Lure of Senses. Většinu příspěvkatelů tvoří převážně mladí lidé ve věku 15-30 let, poměr mužů a žen se zdá být vyvážený.

Ve vzkazech na tomto hudebním fóru se prodlužování kvantity užívá zpravidla jen v pozdravech či v oslovení nebo k vyjádření emocí při hodnocení koncertu, hudby či samotné kapely. V příkladu na prvním řádku dochází k prodlužování koncové samohlásky u oslovení *klucíí*, které je určeno členům kapely, autor tak nejspíše chce zdůraznit komu je vzkaz určen, tento druh oslovení je zde velmi často k vidění. V příkladech na řádcích číslo 2, 3 a 4 dochází k prodlužování kvantity užitím velkého množství stejných znaků u hodnotících slov. Autoři tak chtějí zdůraznit, jak moc se jim kapela či koncert líbily. U posledního příkladu z pátého řádku dochází ke dlužení u pozdravu.

3.Počestěný pravopis cizích slov

3.1 *Čekujte na našem profilu, mějte se blaze* =)

3.2 *hned adduju*. :))

3.3 *my vydali cédé*

3.4 *Sjůpr music, tak doufám, že se zas co nejdřív potkáme...*

U všech těchto příkladů dochází k počestřování pravopisu anglických výrazů. Ve většině uvedených příkladů došlo k přepisu anglických výrazů podle toho, jak je vyslovujeme. Výraz *čekujte* z prvního řádku je odvozen od anglického slovesa *check*, které v češtině znamená „kontrolovat“. Autor toto sloveso napsal foneticky a dal je do rozkazovacího tvaru, jakoby se jednalo o české sloveso. Myslím si, že slovním obratem *čekujte na našem profilu* nám chtěl vlastně sdělit: „sledujte na našem profilu“. Příklad ze druhého řádku je stejného charakteru, výraz *adduju* je adaptován do češtiny z anglického slovesa *add*, které znamená „přidat“, a časuje se podle typu *kupuje*, jako kdyby šlo o české sloveso. Výrazem *hned adduju* („hned přidávám“) nám autor sděluje, že si přidává kapelu do složky „oblíbené“. Výraz *cédé* ze třetího řádku je odvozen z anglické iniciálové zkratky *CD* (*compact disk*) a přepisuje se podle české výslovnosti této zkratky. Stejným případem je poslední příklad *sjůpr*, který je odvozen od anglického výrazu *super* („skvělý, vynikající“). Fonetický přepis výslovnosti tohoto slova je nápadný užitím českého grafému pro dlouhé *ů* uprostřed slova.

4.Psaní některých slov neobvyklým způsobem

- 4.1 *co taghle neco novyho chlapy??:-)*
- 4.2 *S poZdrawem AdusHena*
- 4.3 *Upa moooc wás klucíí žeru!*
- 4.4 *Zdar bejci, vaříte sqele!*
- 4.5 *ze sqělého koncertu této slovenské legendy*

V prvním příkladu dochází k nahrazování psaného grafému *k* vyslovovaným grafémem *g* vlivem znělostní asimilace. Tato náhrada má činit text originálnější. V příkladech na druhém a třetím řádku vidíme nahrazování českého grafému *v* grafémem *w*, který se v českých slovech jinak nevyskytuje. Užití tohoto grafému má text zřejmě činit zajímavějším, tento způsob psaní je mezi uživateli poměrně rozšířený. Příklady na čtvrtém a pátém řádku jsou totožné, výraz *sqele* nahrazuje slovo *skvěle*. Dochází zde k náhradě písmen *kv* grafémem *q*, což mírně urychluje komunikaci a činí daný výraz zajímavějším a poutavějším pro ostatní komunikanty.

5. Nesprávný pravopis a záměrně špatný pravopis

- 5.1 *ahoj L.A. díky za to že jste protoze jsem zacala si udelat profil hlavne kvuly vam*
- 5.2 *a mi bysme udelali neco v CB?*
- 5.3 *co taghle neco novyho chlapy??:-)*
- 5.4 *Tak to si počkáme na pořádnou recesy v ekonomice*
- 5.5 *Mi už sme vás kontaktovali smskou abyste aspon poslali číslo na svyho manažera*

Tyto ukázky nám názorně dokazují, že i na diskusním fóru, kde mají komunikující dostatek času k napsání svých příspěvků, najdeme velké množství příspěvků s gramatickými chybami. Narozdíl od záznamů z *chatové* komunikace zde nenalzáme příspěvky, kde by byl záměrně psaný špatný pravopis, uživatelé zde nevolí tuto formu jazykové hry.

8.2 Příznakové rysy hláskoslovné (na diskusních fórech)

Komunikace na diskusních fórech serveru bandzone.cz vykazuje stejně jako komunikace na *chatu* mnoho rysů mluvené řeči, přestože probíhá písemnou formou a příspěvatelé mají dostatek času k napsání svých příspěvků. U velkého množství z nich se setkáváme s jazykovými prvky, které jsou typické pro obecnou češtinu. V příspěvcích jsem se opět setkala s užíváním protetického *v-*, s diftongizací *í/ý* v *ej* a také s úžením *é* v *í*.

1. Protetické v-

- 2.1 *Čumim a přidávám vo tom žádná :))*
- 2.2 *lidi poslete mi pls někdo vodkaz na kluku stranky...*
- 2.3 *no ostatne von celej fest byl svetovej :-D*
- 2.4 *to zas bude vostrej vodvaz*
- 2.5 *vod kolika tam hrajete*

Ve všech uvedených příkladech se jedná o předsouvání protetického *v-* před *o*. Vyskytuje se u zájmených tvarů *on, ona, ono*, v předložkách *o, od* a u dalších slov začínajících na *o-* (*vostrej vodvaz, vodkaz*). Tento jev postihuje podstatná jména (druhý a čtvrtý řádek), přídavná jména (čtvrtý řádek), zájmena (třetí řádek) a také předložky (první a pátý řádek). Někteří příspěvatelé dokonce v jednom příspěvku používají i více slov s protetickým *v-*, někdy se dokonce jedná i o dvě slova, která stojí přímo vedle sebe, tak je tomu i u příkladu z pátého řádku.

2. Diftongizace ý, í v ej

- 1.1 *A házim do oblíbenejch =))*
- 1.2 *byl doopravdy peckovej... byl úžasnej... takovej nářez sokolov dloooooúuuho nezažil*
- 1.3 *Dávám do spřízněnejch !!!*
- 1.4 *jen přibližnej časovej harmonogram???*
- 1.5 *jsem z něj krapet zmatenej*
- 1.6 *Pěkný brejle :)*
- 1.7 *snad pijete ještě peprmintovej burbón!*
- 1.8 *už se moc těším až vás uvidim příští tejdén ve Frýdku*

1.9 Zdar chlapáci koukněte na náš profil máme nový klip.

U většiny uvedených příkladů dochází k diftongizaci *y* v *ej* v absolutním konci slova. Ve slově *oblíbených* z prvního řádku a ve výrazu *spřízněných* (autorovi tohoto příspěvku omylem vypadlo písmeno *ř*, má se jednat o slovo *spřízněných*) ze třetího řádku se *ej* neobjevuje v absolutním konci slova, za *ej* je ještě pádová koncovka. Ve slově *tejden* z osmého řádku dochází k diftongizaci *y* v *ej* v základu slova, stejně je tomu i u výrazu *brejle* z šestého řádku.

3. Úžení é v í

3.1 *Ale v tý ajině to taky není oškliví*

3.2 *Čaaaau kluci, tak jsem se dostal k poslechu celyho vysilani z Kiss Dely.*

3.3 *doufame ze se brzo zase nekde sejdeme na nejaky akci :))*

3.4 *Musim vam rict že máte upa peckovy pisničky*

3.5 *My se dali po letech do kupy a udělali nějaký new songy.*

3.6 *nový songy jsou skvělý...*

3.7 *ty vole asi nejvic chytlayv pisne co jsem na bandzone slysel*

3.8 *uzasny pisnicky mate 4ever!!!*

U všech uvedených příkladů dochází k úžení *é* v *y* v koncovkách adjektivní deklinace, jedná se o úžení v absolutním konci slova, jinak je tomu pouze u příkladu z druhého řádku, kde za *y* stojí ještě pádová koncovka. Úžení je i ve tvarech ženského tvaru zájmena *ta* (*v tý ajině ...*). V některých případech dochází ještě ke krácení zúženého *í*, což je dalším projevem mluvenosti (*k poslechu celyho vysilani*).

8.3 Lexikum

Stejně jako v komunikaci na *chatu* i v komunikaci na diskusním fóru jsem objevila poměrně velké množství lexikálních prvků, které se řadí do specificky vymezených vrstev slovní zásoby. Jedná se především o výrazy přejaté z cizích jazyků, expresiva a vulgarismy. V komunikaci na těchto hudebních diskusních fórech hodně příspěvatelů používá slovní zásobu z jiných jazyků, převážně z angličtiny. Příspěvatelů nejspíše připadají repliky ozvláštňené cizími výrazy více moderní a zajímavější.

1. Anglicismy v základních tvarech

- 1.1 *ta vasa new vec sa mi fakt paci*
- 1.2 *My se dali po letech do kupy a udělali nějaký new songy.*
- 1.3 *inekafe-forever*
- 1.5 *Sjůpr music, tak doufám, že se zas co nejdřív potkáme...*
- 1.6 *Když budeš mít time mrkni na náš profil*
- 1.7 *Good music chlapi, doufám že vás někdy uslyším live :)*
- 1.8 *Bomba hudba k tomu skvostná show.*

U všech těchto příkladů dochází k zasazování anglických výrazů v základním tvaru do českých vět namísto českých slov. V příkladech na prvních dvou řádkách je stejný anglický výraz, jedná se o slovo *new*, které v češtině znamená „nový“. Výraz *forever* z třetího řádku znamená „navždy“, první slovo z příkladu je název hudební kapely, autor příspěvku tak skupině vyjadřuje přízeň. Slovo *music* z pátého a sedmého řádku v češtině znamená „hudba“. Výraz *time* z šestého řádku je označení pro „čas“. Výraz *show* z posledního řádku v češtině znamená „přehlídka, představení“ a i v běžné komunikaci je užíváno velmi často. Někdy v jednom příspěvku nalezneme i větší množství anglicismů v základních tvarech, tak je tomu u sedmého řádku, kde vidíme hned tři anglická slova. Slovo *good* znamená „dobrý“, *music* je „hudba“ a výraz *live* v češtině znamená „živý“ a v souvislosti s hudbou se užívá často (je to označení pro „slyšet a vidět hrát kapelu na koncertě“, tedy „naživo“).

2. Anglicismy adaptované morfologicky, nebo přizpůsobené slovtvorně

2.1 *nový songy jsou skvělý...*

2.2 *ale svý oblíbený songy už na něm mám:)).*

2.3 *hned adduju. :))*

2.4 *Čau chlapi, troška malýho spamu*

2.5 *Příště až nebudu muset druhý den do worku s váma zaparám mnohem víc, těšte see...*

U všech těchto příkladů byl zachován anglický pravopis, ale jejich zakončení přispělo k zařazení do českého skloňovacího systému. Výraz *songy* z prvního a druhého řádku je utvořen z podstatného jména *song* „píseň“ a skloňuje se podle vzoru *hrad*. Tento termín z angličtiny je zde k vidění velice často. Výraz ze třetího řádku je do češtiny adaptován z anglického slovesa *add*, které znamená „přidat“, pomocí české kmenotvorné a slovtvorné přípony *-ova-* (*addovat*). Časuje se podle typu *kupuje*, jako kdyby šlo o české sloveso. Výraz *spam* ze čtvrtého řádku je anglické označení pro „nevyžádané emaily“ (např. různé reklamní e-mailly) a skloňuje se opět jako substantiva rodu mužského neživotného podle vzoru *hrad*. Výraz *work* z posledního řádku v češtině znamená „práce“ a zařadil se také ke stejnému skloňovacímu typu.

3. Zkracování slov

3.1 *fakt sem si zařvala, atmoška super*

3.2 *ej v Olmu to bylo skvělé... dobře vy! .))*

3.3 *všichni jste byli senza! ..*

3.4 *Klucí včera jste byli upa skvělý!*

3.5 *slibuji perfektní atmosku...=))))*

3.6 *Vy budete v Soku že ?:D*

3.7 *cus kluci nemate naky videa z toho koncu v Český ?*

3.8 *Ses uplne jasnej kamo:D*

Stejně jako v komunikaci na *chatu* je i na diskusním fóru často k vidění zkracování slov. Zkrácená slova dávají daným příspěvkům určitý rys autentičnosti. Výraz *atmoška* z prvního a pátého řádku je častý, tím se jeho originalita vytrácí,

jedná se o zkrácenou podobu složeného slova „atmosféra“, kde se ke zbylé části přidává česká polyfunkční přípona -ka. Před ní dochází k alternaci slovtvorného základu (*atmoš -ka*). Výraz *Olm* ze druhého řádku je zkrácený název města Olomouc. Ze zkráceniny je zřejmé, že se upřednostňuje mužský rod. Také u výrazu *Sok* z šestého řádku se jedná o zkrácené pojmenování města Sokolov, které není moc rozšířené. Výraz *senza* je odvozen od adaptovaného přejatého přídavného jména „senzační. V tomto případě se odsouvá část cizí přípony a také česká přípona (*senza -č- ní*) a vzniká nesklonný tvar. Výraz *konc* z předposledního řádku je zkrácenou verzí slova „koncert“, který se deklinuje podle tvrdého vzoru *hrad* jako původní nezkrácený tvar *koncert*. Označení *kámo* z posledního řádku je odvozeno ze slova „kamarád“, nebo spíše ze slangového tvaru *kámoš*. Protože se jedná o oslovení, je v 5. pádě singuláru. Zdá se, že se v tomto tvaru vyskytuje jen v oslovení.

4. Obraty s výrazy z jiných cizích jazyků

4.1 *ale jestli si chalani budou tyto příspěvky číst*

4.2. *Že sme vas lubili, lubime a vždy budem lubit to víte Kafači:-)*

4.3. *Zdar chalani...Ani sem nečekala že na BZ sou i ty moje oblíbený Rybičky 48 xD*

4.4 *Ein gutes muzičenka! Ať se daří.*

4.5 *ja moc rad kinder punk:D*

4.6 *vela stastia v dalsej tvorbe vela stastia:)*

Kromě již zmiňovaných anglicismů, které jsou v komunikaci na těchto diskusních fórech velmi rozšířené, se v textech vyskytly také výrazy ze slovenštiny a němčiny. Poměrně hodně oblíbené je označení *chalani*, které pochází ze slovenštiny a znamená „chlapci“. Slovenské sloveso *líbit'* ze druhého řádku znamená „milovat“. Autor je užívá záměrně, aby vyjádřil sympatie ke své oblíbené slovenské kapele jejich jazykem. Rovněž v příkladech z posledního řádku vidíme výrazy, které pocházejí ze slovenštiny, a autor textu opakovaně užívá výraz *vela štastia*, který znamená „hodně štěstí“. Na čtvrtém a pátém řádku se vyskytují výrazy, které pocházejí z němčiny. Výraz *ein gutes muzičenka* ze čtvrtého řádku má význam „dobrá muzičenka“. Výraz *kinder* z pátého řádku je odvozen z německého slova *Kinder*, které znamená „děti“, nebo jako součást složeniny i „dětský“. Tyto a jiné další cizojazyčné výrazy slouží hlavně k ozvláštnění textu.

5. Obraty s expresivními výrazy

- 5.1 *jouu jako dobře to **válíte** v Esu*
- 5.2 *Musím vam rict že máte upa **peckovy** písničky*
- 5.3 *Áá tKOVéy menší **doTÁZzek**...*
- 5.4 ***Blbecci** cose tu diví tomu, že vůbec existuje spojení lov po-a punk*
- 5.5 *Připoměla jsem si věk bez starostí s růžovejma **brejličkama** na **nosíku!!!***
- 5.6 *ty 15 lety holky vas **zerou***
- 5.7 *Zejména od Davida si rád poslechnu **prudu***
- 5.8 *hele ty trička NARCIS jsou uplně **libový** :)*
- 5.9 *Mrzi nas ze jsme Vas nemohli slyset a museli jsme **valit** pryc :((*

Obraty s expresivními výrazy se v textech objevují poměrně často. Jsou zde výrazy slangové (*jak dobře válíte, peckový písničky, holky vás žerou, trička jsou úplně libový*), z nichž mnohé jsou metaforické, přeneseně užitě. Vidíme zde slova záměrně zdobnělá, např. u repliky z pátého řádku je autorka užíla pro zvýraznění bezstarostnosti, kterou zažívala v mladším věku (*s růžovejma brejličkama na nosíku*), nebo u výrazu *blbecci* ze čtvrtého řádku, kde autor použil zdobnělé slovo ke zmírnění silně negativního hodnocení.

6. Vulgarismy

- 6.1 *Prostě to byl **náser**.*
- 6.2 *ty **vole** asi nejvic chytlavý pisne co jsem na bandzone slyšel dost hustý*
- 6.3 *Nic si nedělejte z těch co vám sem píšou ty **blitky**.*
- 6.4 *CO když jsme prostě tři **kreténi***
- 6.5 *rád přijdu na koncert **serte** na **kretény** který **pruděj** a jen tak dál ...*
- 6.6 *16tiletý skejťáček s fotečkama jako od **buzny!!***
- 6.7 *v hlavě má **nasraný** takže ho udělá vaše hudba o kfc nebo o blond'até **krávě** tak trochu šťastnějším*

V textech se objevuje velké množství vulgarismů. Většinou vyjadřují negativní postoj k někomu (ke kapele, nebo jejím fanouškům), nebo k hudbě, kterou daná kapela produkuje. Někdy je vulgarismus použit i jako vyjádření pochvaly, tak je tomu v příkladu z prvního řádku, i když zde zřejmě došlo, možná záměrně, k záměně metaforického intenzifikačního pojmenování *nářez* za *náser*. Bohužel poměrně často

se stává, že je v textu jednoho příspěvku užito více vulgarismů, případně v kombinaci s expresivním výrazem. Tak je tomu u repliky ze třetího řádku (*serte na kretény, který pruděj*). Uživatelé se zpravidla nesnaží vulgarismus zmírnit užitím „zamaskované“ podoby jako tomu bylo v příkladech z *chatové* komunikace (*blitka, buzna, kráva*). I deminutiva jsou mnohdy užita ironicky (*skejťáček*).

ZÁVĚR

Domnívám se, že tato bakalářská práce přispěje alespoň dílčím způsobem k získání přehledu o komunikaci prostřednictvím internetu a s ní spjatým počítačovým slangem.

Cílem teoretické části práce bylo přiblížit svět internetu a internetové komunikace tak, aby „záhady“ tohoto „tajemného světa“ byly objasněny i méně pokročilým uživatelům počítače. Dále jsem se prostřednictvím nejrůznějších odborných článků, studií a monografií seznámila s problematikou specifického vyjadřování uživatelů počítače z nejrůznějších úhlů pohledu (např. komunikace jazykové poradny s veřejností prostřednictvím e-mailu, jazyk domovských stránek studentů, přezdívky na *chatu* atd.).

V praktické části své práce jsem porovnávala komunikaci na *chatu* a v diskusním fóru. Při jazykových rozbořech získaných textů jsem sledovala zvláštnosti ve způsobu psaní (např. kombinování velkých a malých písmen), dále příznakové rysy hláskoslovné (např. diftongizaci *y > ej*, úženi *é>í*) a lexikální stránku textů (např. přejímky z angličtiny a proces jejich adaptace do češtiny, expresivní výrazy aj.).

Uživatelé *chatu* zpravidla používají velmi nestandardní formy psaní. Tyto rozmanité způsoby zápisu mají především upoutat pozornost ostatních uživatelů (*PoKeCá NěKdO??, zdrawiim wshechny*), může se jednat o neúmyslné i úmyslné pravopisné chyby (*nevyte o nakym dobrym kytarystovi*), nebo o jazykovou hru, kdy uživatelé záměrně užívají opačný pravopis (*vipadá drsnějy, výš*). Také uživatelé komunikující na diskusních fórech užívají velmi specifické formy psaní. I zde jde hlavně o upoutání pozornosti ostatních komunikantů (*jste fakt úúúúúžasný, ze sqělého koncertu*). Poměrně často se objevují nezáměrné pravopisné chyby (*a mi bysme udelali neco v CB*), v příspěvcích z diskusních fór jsem neobjevila texty, kde by byl záměrně psaný špatný pravopis, uživatelé zde nevolí tuto formu jazykové hry.

Komunikace na *chatu* probíhá písemnou formou, avšak z jazykového hlediska vykazuje mnoho rysů mluvené řeči. Ve velkém množství replik se setkáváme s jazykovými prvky užívanými v obecné češtině. V důsledku písemné realizace se nespisovné jevy z běžné mluvy promítají také do grafické roviny. Setkáváme se zde s předsouváním protetického *v-* (*no von ti brzo dojde dech, vodpadnu dřív*), s diftongizací *í/ý* v *ej* v základu slov i v koncokách (*tak uděláme*

vejlet, šíleněj problem) a poměrně časté je také úžení *é* v *í* (*nic novýho, nějaký pitomý řady*). Komunikace na diskusních fórech serveru bandzone.cz vykazuje stejně jako komunikace na *chatu* mnoho rysů mluvené řeči, přestože probíhá písemnou formou a přispěvatelé mají dostatek času k napsání svých příspěvků. V příspěvcích jsem se opět setkala s užíváním protetického *v-* (*vo tom žádná, to zas bude vostrej vodvaz*), s diftongizací *í/ý* v *ej* (*máme novej klip, a házím do oblíbenejch*) a také s úžením *é* v *í* (*nový songy jsou skvělý, na nejaký akci*).

Poslední částí jazykového rozboru byla lexikální stránka. Ve slovní zásobě komunikantů na *chatu* se objevuje řada lexikálních prvků zařaditelných do specificky vymezených vrstev slovní zásoby. Hodně rozšířené je zkracování slov (*na namku v šest*), obraty s expresivními výrazy (*jdu znásilnit ledničku, tady je nuda to je vopruz*) a bohužel také vulgarismy (*takovej debil*). V současné době jsou za velmi moderní považovány různé výrazy přejaté z cizích jazyků, mladí lidé je považují téměř za nedílnou součást vzájemné komunikace. V komunikaci na *chatu* jsou využívány ve velkém množství hlavně anglicismy v základním tvaru (*budu mít free; brýýý den all*) a anglicismy adaptované morfologicky, nebo přizpůsobené slovotvorně (*mě to v tom worku dneska vůbec nebaví; tak mi to prosím pošli na mejlíka; potřebuju s něčím helpnout*). Dále se tu také objevují výrazy ze slovenštiny (*hoj, čo robíš?*) a z němčiny (*a co arbeit?*). Časté je mechanické krácení slov (*tak to neznám určo; Jdeš dneska do hospy?*).

Také v komunikaci na zkoumaném hudebním diskusním fóru hodně přispěvatelů používá slovní zásobu z jiných jazyků, opět se jedná převážně o výrazy z angličtiny. Přispěvatelům nejspíše připadají repliky ozvláštňené cizími výrazy více moderní a zajímavější. V největším množství jsou zde zastoupeny anglicismy v základních tvarech (*skvostná show*), dále anglicismy adaptované morfologicky, nebo přizpůsobené slovotvorně (*až nebudu muset druhý den do worku; hned adduju*). Objevují se zde také poměrně hojně výrazy ze slovenštiny (*Zdar chalani*) a k vidění jsou i výrazy z němčiny (*Ein gutes muzičenka! kinder punk*). V komunikaci na diskusním fóru jsem objevila také poměrně velké množství dalších lexikálních prvků, které se řadí do specificky vymezených vrstev slovní zásoby. Jedná se o obraty s expresivními výrazy (*dobře to válíte; čumim a přidávám*), vulgarismy (*Prostě to byl náser; tři kretění*) a zkrácená slova dotvořená novou příponou (*atmoška super; seš úplně jasnej kámo*).

V komunikaci na chatu a ve zkoumaných diskusních fórech se tedy objevují víceméně podobné zvláštnosti ve způsobu psaní, rovněž příznakové rysy hláskoslovné vykazují totožné jazykové prvky užívané zpravidla v obecné češtině. Slovní zásoba obou typů komunikace je velice podobná a nijak se od sebe výrazně neodlišuje. Domnívám se, že je to dáno shodnou věkovou skupinou komunikantů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

ČECHOVÁ, M. a kol. Čeština řeč a jazyk. 2. vyd. Praha : ISV, 2000. 383 s. ISBN 80-85866-57-9.

HAVRÁNEK B., JEDLIČKA A. *Stručná mluvnice česká*. 25. vyd. Praha : Fortuna, 1996. 248 s. ISBN 80-7168-306-x

HUBÁČEK, Jaroslav. O českých slanzích. 1. vyd. Ostrava : Profil, 1979. 170 s.

HUBÁČEK J., JANDOVÁ E., SVOBODOVÁ J. Čeština pro učitele. 3. vyd. Praha : Vademecum Bohemiae s.r.o., 2002. 323 s. ISBN 80-86041-30-1.

HUGO, Jan. Slovník nespisovné češtiny. 1. vyd. Praha : Maxdorf , 2006. 413 s. ISBN 80-7345-086-0.

JANDOVÁ, E. a kol: Čeština na WWW chatu. 1. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2006. 262 s. ISBN 80-7368-253-2.

JANDOVÁ, E. a kol: Konverzace na WWW chatu. 1. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2007. 175 s. ISBN 80-7368-254-0.

ŘÍHA, Petr: Slovník počítačové informatiky. 1. vyd. Ostrava : Montanex a.s., 2002. 261 s. ISBN 80- 7225-083-3.

ŽEMLIČKA, Martin. E-mail, chat, sms : praktický průvodce elektronickou komunikací. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2003. 110 s. ISBN 80-7226-928-3.

Odborné časopisy

BOZDĚCHOVÁ, Ivana. O počítačové češtině a komunikaci. Český jazyk a literatura, 1996/97, roč. 47, č. 5/6, s. 109-115.

ČERNÁ, Anna. E-maily v jazykové poradně. Co víme o tazatelích ? Naše řeč, 2001, roč. 84, č. 2, s. 62-73.

ČERNÁ, Michaela: Některé komunikační a mluvnické aspekty počítačového slangu. Sborník z V. mezinárodního setkání mladých lingvistů v Olomouci 2004. Olomouc 2006. s. 46-52.

DAVID, Jaroslav. „hele vis ze mas dobrej nick?“. Čeština doma a ve světě, 2006, roč. 14, č. 1-4, s. 26-32.

HOFFMANNOVÁ, Jana. Pařani a gamesy: (Pokus o charakteristiku diskurzu počítačových her). Naše řeč, 1998, roč. 81, č. 2-3, s. 100-111.

CHÝLOVÁ, H., MÁLKOVÁ J. Čeština kolem internetu. Čeština doma a ve světě, 2006, roč. 14, č. 1-4, s. 59-63.

KRÁLÍK, Jan. Sloh věku počítačů. In: Naše řeč, 1997, roč. 80, č. 2, s. 57-63.

MAREŠOVÁ, Hana. Mateřský jazyk a informační technologie. Veřejná správa, 2006, roč. 17, č. 25, s. 26-27.

NEWERKLA, Stefan Michael: Jazyk vybraných domovských stránek českých studentů a mladých absolventů vysokých škol v síti World Wide Web. Naše řeč, 1999, roč. 82, č. 3, s. 127-138.

ŘÍHOVÁ, Milada. Přezdívky na chatu. Čeština doma a ve světě, 2006, roč. 14, č. 1-4, s. 115-121.

SVOBODOVÁ, Diana: Specifické lexikální prostředky užívané v komunikaci na chatu. Komunikace- styl- text (Sborník z mezinárodní lingvistické konference České Budějovice 20.-22. září 2005), České Budějovice, JČU 2006, s. 49-53.

ŠMAHEL, David: Specifika elektronické komunikace. In: Československá psychologie, 2001, roč. 45, č. 3, s. 252-258.

UHLÍŘOVÁ, Ludmila. Internetový dialog jazykové poradny s veřejností. In: Naše řeč, 2001, roč. 84, č. 1, s. 1-15.

Elektronické zdroje

URL: <http://www.bandzone.cz>

URL: <http://www.pcslang.wz.cz>

URL: <http://www.xchat.cz>

URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Internet>

URL: <http://www.seznam.cz>

URL: <http://www.google.cz>

URL: <http://www.facebook.com>

SEZNAM PŘÍLOH

- 1. Záznam komunikace na *chatu***
- 2. Texty z diskusního fóra**

1. Příloha : Záznam komunikace na chatu

12:54:30 **a.ladik:** Gar-CIA: tak toho bych ti poskytl.. pro mě pojede bratr a jedem tím smerem.. :o))

12:54:29 **Ferrari86: z.u.z.a.n.a:** jako fakt maj na zdi i certifikat

12:54:20 **z.u.z.a.n.a:** a.ladik: me chutnaaaaa...takovej jemnej je 🤪

12:54:18 **Ferrari86: z.u.z.a.n.a:** sem dneska kupovala kolek na registraci je to velky jako znamka a stalo me to 500

12:54:16 **jahodovapastika:** uz jsem zase pro cernou 🤪

12:54:12 **Fair.Angel:** Radeckovo.zena-> ahoj muzem

12:54:03 **z.u.z.a.n.a:** Gar-CIA: tak se nebav 🤪

12:53:58 **a.ladik: z.u.z.a.n.a:** ty jo, tak ten mě moc neoslovil...jednak vzhledově, jednak chutově, a pak ty kybliky do kterých to točej.. 🤪

12:53:52 **z.u.z.a.n.a:** Ferrari86: faaakt? to musim zkusit kdyz sem zacala pit pivo

12:53:43 **Gar-CIA:** Pač sem dneska připravenej pít jako duha..... Samozřejmě s Mírou, tak sháním řidiče na Rudolfov...

12:53:37 **Joey1988:** 🤪rádio Express🤪

12:53:34 **z.u.z.a.n.a:** Ferrari86: ahaa tak to je jasny

12:53:33 **Ferrari86: z.u.z.a.n.a:** a u sedlaku je jedna z 20 nejlepsich plzni v republice mnam

12:53:29 **z.u.z.a.n.a:** a.ladik: hoegarden 😊

12:53:11 **Ferrari86: z.u.z.a.n.a:** jeste nebyla vejplata bude az v dubnu

12:53:09 **Gar-CIA:** Ehmmmm! Konkurz na řidiče!!!

12:53:00 **Ferrari86: z.u.z.a.n.a:** nemam tiskarnu na husu

12:52:42 **a.ladik: z.u.z.a.n.a:** no to mně taky, kdyz mam chut na granata...🤪

12:52:18 **z.u.z.a.n.a:** a.ladik: njn ja nevim ale vic se mi libi v huse

12:52:06 "Uživatelka Kik14isek vstoupila do místnosti"

12:52:03 **z.u.z.a.n.a:** fousmen: to uz sem skoro spala ale musela sem to dat 🤪

12:51:59 **jahodovapastika:** z5

12:51:48 "Uživatelka jahodovapastika vstoupila do místnosti"

12:51:43 **a.ladik:** fousmen: fiiha, máš tu stíhačku.. :o))

12:51:43 **z.u.z.a.n.a:** Gar-CIA: 12:42:37 **z.u.z.a.n.a:** Gar-CIA: kam, s kym? nic nevím...ale nejdu...beru antibiotika....a ozeru se az zejtra na Lipneeeee

12:51:36 **a.ladik: z.u.z.a.n.a:** tam taky dobře vařej, akorat totam neni tak vyšamponovany a drahy jako u husy.. :o))))))

12:51:29 **z.u.z.a.n.a:** Gar-CIA: ja ti psala 🤪

12:51:28 **Ferrari86:** ja vaham co si dam

12:51:17 "Uživatelka Radeckovo.zena vstoupila do místnosti"

12:51:12 **fousmen:** fuchtle co to mělo být za trapný pokus mě vzbudit! 🤪

12:51:05 **Gar-CIA: z.u.z.a.n.a:** se se mnou nebaví 🤪

12:51:01 **z.u.z.a.n.a:** fousmen: 🤪

12:50:59 **a.ladik:** adla-h: hmm...😊

12:50:46 **fousmen:** BABOUCI

12:50:43 **z.u.z.a.n.a:** a.ladik: aha tak tam nevím .))

12:50:36 **adla-h:** a.ladik: dyt jo ne? pěkně s křenem a horčicfí

12:50:32 "Uživatel fousmen vstoupil do místnosti"

12:50:11 **a.ladik: z.u.z.a.n.a:** k sedlakum..

12:49:58 **Fair.Angel:** a.ladik:tak to nemyslim.rozchod s muzem po peti letech se kterym mam 2deti.

12:49:25 **a.ladik:** adla-h: hm, este to parkrat napis, a asi si ho dam taky.. :o))

12:49:09 **adla-h:** se těším na to koleno nebo něco:-)

12:48:33 **a.ladik:** Fair.Angel: ty jo jaá sem nechodil ani s jedním dítětem, natoz se dvěma.. 🤔😄

12:48:12 **adla-h:** ■

12:48:06 **Fair.Angel:** a.ladik:kdyz to je tezky.Jak dlouho by sis pripustil ty rozchod po peti letech se 2detma?

12:46:18 "Uživatelka **kotatko989** opustila místnost"

12:46:12 **a.ladik:** Fair.Angel: 🤔😄no bolet to bude tak dlouho, jak dlouho si to pripustíš..

12:46:12 **Ferrari86:** a.ladik: chcat na zachod 🤔😄

12:45:52 **Fair.Angel:** a.ladik:zatahne,ale bude to bolet dost dlouho. A to bude tezky:(

12:45:49 **a.ladik:** Ferrari86: říká se jít na záchod.. :o))

12:45:37 **Ferrari86:** zas chcat ja uz nechci

12:44:22 **a.ladik:** Fair.Angel: ale jo.. dycky se to zatáhne..a zas je pohoda..:o))

12:44:21 "Uživatelka **jahodovapastika** opustila místnost"

12:44:08 **jahodovapastika:** a.ladik: ve vzdelavani se 🤔😄 bydlení pak snad seženu co nejdriv po mature 🤔😄

12:43:49 **Fair.Angel:** a.ladik:mozna zatahne mozna i ne:-(spise to druhe a srdicko bude rozpulene na pul.

12:43:46 **z.u.z.a.n.a:** a.ladik: 🤔😄

12:43:05 **jahodovapastika:** jdu zavolat do Prahy 🤔😄

12:43:02 **a.ladik:** jahodovapastika: makat? na čem? stavíte barák? :o))

12:42:51 "Uživatelka **klarakornfeld0001** opustila místnost"

12:42:39 **adla-h:** z.u.z.a.n.a: super jsou

12:42:37 **z.u.z.a.n.a:** Gar-CIA: kam, s kým? nic nevím...ale nejdu...beru antibiotika....a ozeru se az zejtra na Lipneeee

12:42:13 **z.u.z.a.n.a:** adla-h: na ty sem taky zvedava :)

12:42:08 **Gar-CIA:** z.u.z.a.n.a: Jdeš dneska do hospy?

12:42:06 **z.u.z.a.n.a:** adla-h: juuu ticho ...faaaajn

12:42:05 **jahodovapastika:** juj snih 🤔😄

12:42:03 **adla-h:** z.u.z.a.n.a: a sunflowercaravn

12:41:55 **z.u.z.a.n.a:** adla-h: to by melo jít :-)))

12:41:54 **adla-h:** z.u.z.a.n.a: zatím vím že ticho a peshata

12:41:40 **adla-h:** z.u.z.a.n.a: 5-7.5. vezmu si asi dovču

12:41:30 **jahodovapastika:** a.ladik: no to budu makat 🤔😄 rikala maminka 🤔😄

12:41:05 **adla-h:** Ferrari86: nechci budu vylitá po víkendu

12:41:02 **z.u.z.a.n.a:** Gar-CIA: ahoouooj 🤔😄

12:40:49 **Gar-CIA:** z.u.z.a.n.a: 🤔😄

12:40:46 **Ferrari86:** adla-h: ted

12:40:44 **z.u.z.a.n.a:** adla-h: kdy je a co tam hraje?:-))) ale kazdopadne myslim, ze pujdeme **

12:40:43 **Ferrari86:** adla-h: tak jdi na tu krev v pondeli

12:40:41 **a.ladik:** Fair.Angel: fiha..no to se časem tak nějak zaplácně.. :o)) .. čoveče ale že i anděle tohle postihuje, to sem netušil..

12:40:06 **a.ladik:** jahodovapastika: no dyk taky, od toho je svaťák ne?:o))

12:40:06 **Fair.Angel:** a.ladik:trapani i andilka muze dost bolet srdicko:-(

12:39:45 **jahodovapastika:** a.ladik: no jeste jsem nezacla 🤔😄

12:39:43 **Ferrari86:** a.ladik: radka a martina

12:39:35 **adla-h:** z.u.z.a.n.a: pujdem na majáles?

12:39:35 **a.ladik:** Ferrari86: to je akorat... ja ty adelka radka fous a garcia

12:39:32 "Uživatel **mazlik007** vstoupil do místnosti"

12:39:04 **a.ladik:** z.u.z.a.n.a: 🤔

12:38:59 **a.ladik:** jahodovapastika: no ty se s nad nepřipravuješ?

12:38:37 **jahodovapastika:** a.ladik: budou zjistovat jak se připravujem 🤔 asi chytim zapal svindlu 🤔

12:38:36 **z.u.z.a.n.a:** hello

12:38:23 "Uživatelka z.u.z.a.n.a vstoupila do místnosti"

12:38:14 **adla-h:** Ferrari86: voe, já asi nebudu moct na krev v tom červnu, kolegyně má školení tejdenní

12:37:58 **Ferrari86:** a.ladik: pamatuj si kdo přijde na vic at se jim sezene zidle je amluvenejech sest mist

12:37:47 **a.ladik:** Gar-CIA: jj, to je v pohode.. :o))

12:37:32 **a.ladik:** jahodovapastika: co to je za sondu?

12:37:23 **a.ladik:** Fair.Angel: já vcelku pohoda.. v práci zatím klídek, ... co se děje, že nic moc?

12:37:10 **Gar-CIA:** a.ladik: Akorát já přijedu později. Končím až v pět.

12:36:54 **adla-h:** Gar-CIA: ahoj

12:36:54 **jahodovapastika:** pristi tejdenn bude sonda maturant. bojim 🤔

12:36:52 **a.ladik:** Gar-CIA: ... do mrtva..:o))

12:36:47 **Fair.Angel:** a.ladik: nic moc a co ty?

12:36:42 **a.ladik:** Gar-CIA: od pul paty.

12:36:39 **Gar-CIA:** a.ladik: Aha!!! Jo dobrý... Už to vidim...

12:36:17 **Gar-CIA:** a.ladik: V kolik že to dneska je?

12:36:14 **jahodovapastika:** a.ladik: tsau 🤔

12:35:42 **a.ladik:** jahodovapastika: čau jahodovej blivajz.. :o))

12:35:34 **a.ladik:** Gar-CIA: tak v pul paty sedlaci.. :o))

12:35:33 "Uživatelka kacenska.la opustila místnost"

12:35:22 **jahodovapastika:** 🤔

12:35:16 **a.ladik:** Fair.Angel: jak se máš andílku?

12:35:06 **Fair.Angel:** a.ladik: ahojky

12:34:53 "Uživatelka jahodovapastika vstoupila do místnosti"

12:34:44 **Gar-CIA:** a.ladik: 🤔

12:34:41 **Ferrari86:** Gar-CIA: ahojky

12:34:25 **Gar-CIA:** adla-h: Ferrari86 kotatko989 polarline 🤔

12:34:07 **Fair.Angel:** Halooo je tu nekdo?

12:34:03 **a.ladik:** Gar-CIA: BUBU 🤔

12:33:56 **Gar-CIA:** a.ladik: BAF!!!

12:33:52 **a.ladik:** Joey1988: ok :o))

12:33:42 "Uživatel Gar-CIA vstoupil do místnosti"

12:33:40 **Ferrari86:** vyborna

12:33:39 **a.ladik:** Fair.Angel: ahoj...

12:32:35 "Uživatelka missdragon byla vyhozena z místnosti (45 minut nepromluvila)"

12:32:12 **Fair.Angel:** Zdravim jak se mate?

12:31:27 **polarline:** jenahovadak: jsem potvora 🤔

12:31:22 **Joey1988:** 🤔 New sou! 🤔

12:31:17 **polarline:** zatím icq, nejsem tu ■

12:31:08 **Joey1988:** a.ladik: ani se nebudu ptát z čeho je máš přetížený.

12:31:04 "Uživatelka Fair.Angel vstoupila do místnosti"

12:30:09 "Uživatel chosefe vstoupil do místnosti"

12:29:06 "Uživatelka liska-E opustila místnost"

12:29:01 **a.ladik:** ještě že mě dospělost teprve čeká.. :o))³⁴

³⁴ Komunikace začíná na této poslední stránce, novější příspěvky jsou na chatu zobrazovány vždy nahoře stránky.

2. Příloha : Texty z komunikace v diskusním fóru

ÁÁHOoy KluCí xP..Twé gRatUlaCée k EsU x)..Tký sem Posílala xD..ÁÁ tKOvéy menší doTáZzek...Budete nA BenaTský noCi?x)..S poZdrawem AdusHena..x-*

Chalani ste fakt super kapelka :D ta vasa new vec sa mi fakt paci .. myslim Emily

Nazdar ryby, my vydali céde, heč=) Čekujte na našem profilu, mějte se blaze=)

jouu jako dobře to válíte v Esu ..safra i ten Bende se divil že tam jste tak dlouho ..jinak suprr a necete sem dát Emily mate tu jenom 4 písničky mno tak hojii

dáreček klucíí!Musim vam rict že máte upa peckovy písničky.ktery musim porad poslouchat:D:D: Pa Maky:P

Vy jste pop-punk a navíc ještě fakt dobrej. Romantik, Emily, Hip hap hop...pecky jaksvin. Jste borci i kdybyste se vydávali za metalovou kapelu...a kdo to nechápe je vohaj.

Zdar chalani..Ani sem nečekala že na BZ sou i ty moje oblíbený Rybičky 48 xD Na Punku a Punk-rocku sem vyrůstala taže vaše písničky zbožňuju..Samozřejmě vás podpořim v Esu jako vždy ;) A házím do oblíbenejch =) Jen tak dál.. Pápá Karrotka <)

Zdar bejci, vaříte sqe! My se dali po letech do kupy a udělali nějaký new songy. Doufám že se v létě uvidíme někde na festu - snad pijete ještě peprmintovej burbón! Dávám do spízněnejch !!!

sem tag nessska koumala bud a nebe...a zjistila sme že společně z vypsanou fixou-33cigaret....me celkem dostawajou ytdle písničky..takový dfojebááwky..=o)ty pičky co muž poslouchat furt dokola..a zdjaous e mě furt stejně hezký..je to zajimawá písnička..mooc dobráá:-)at se daří z pozdrawy Filda:-)

Přesně tak. Blbečci cose tu diví tomu, že vůbec existuje spojení lov po-a punk, který mimochodem existuje už téměř deset le:D Jinak myslím, že je pro vás pochvala, že to zní jako blinka a sum41 ne?Tuhle muziku máte na stránkách psaný jako vzory, takže to asi děláte dobře:) Jak už tu někdo psal:"úspěch se v ČR neodpouští" Nic si nedělejte z těch co vám sem píšou ty blitky.AStjeně to jsou akorát muzikanti z kapel, který se neprosadili jako vy a teď jenom záviděj:)Zdárec a sílu

Čaues, sice opožděně ale, přidávám odkaz na foto, ze sqělého koncertu této slovenské legendy, inekafe – forever

Andy souhlasim s tebou... Všichni si samozřejmě přejeme aby se Ine Kafe vratilo do starych koleji , nebo alespon ty koncerty, ale jestli si chalani budou tyto příspěvky čist, bude jim asi těžko...Však vite jak byl Vrato dojaty v Praze při zaverečné...při tom neutichajicim potlesku...Musime mu nechat jeho lasku k letadlum, tak jako my díky nim mame lasku k jejich muzice, oni splnili sen několika tisicum lidi v Inchebe

a tet je řada na nás- na fanouškách...Že sme vas lubili, lubime a vždy budem lubit to víte Kafači:-)

Ahoj klucíí,
v Praze jsem byla s bráškou a jeho ženskou..a stejně jako kdysi dávno v Českých Budějovicích jste byli úžasní :) no a velkolepost koncertu byla 100%!!!
Připoměla jsem si věk bez starostí s růžovejma brejličkama na nosíku!!!
Jste skvělí, pusu všem, hojky a díky Jitke.cz

Ahojte klucíí..tak koukám na vaše koncerty a nikde nevidím Cheb a okolí...??Sjůpr music, tak doufám, že se zas co nejdřív potkáme...
Zatím P.!

Zdravíme do Budějovic! Když budeš mít time mrkni na náš profil je tam pár ukázek z našeho nového CD...s pozdravem BU-FU!

Zdraviim hosi... Nechteli byste si s nami zahrát nekde ... sme mlada rockova kapela z blanska... ROCKWELL.... byla by cest a pocta si s vami zahrát ste fakt dobri...

zdravim borcí, ani nevim, že máte BZ.
hned adduju. :))

GUMMO MÁ NOVÉ CD POSLECHNĚTE UKÁZKY NA PROFILU.

Zdravíííííím Broumováky ;) hodně štěstí do Vaší tvorby ;) dávám do spřízněných ;) mějte se Enrico

jste fakt úúúúúžasný.....:)

Vas posledni koncert a byl fakt hoouooooooooooooooooooooooooooooooooodne dobrej :) doufám ze se tady v DC zase nekdy objevite a to brzy :P :D

Jako ste fakt supeeer!!

Be že bych chtěl rejpat, ale je zajímavé, že máte jen jednoho fanouška z Broumova... Na to ,že odsud pocházíte docela chabý skóre... Stay punks and oi!

Good music chlapi, doufám že vás někdy uslyším live :)

Minulej tejden jsem psal Thomovi a napsal, že neplánuju se přidat do bandzone - a najednou jsou tady. Čumim a přidávám vo tom žádná :)

Zdravim pánové, včera v Akropoli jste předvedli skvělej výkon. Bomba hudba k tomu skvostná show. Prostě to byl nášer. Koukam že budete hrát i u nás na jihu ... určitě vás přijdu zčihnout znova :)

ahoj L.A. díky za to že jste protoze jsem zacala si udelat profil hlavne kvuly vam abych si vas pridala uzasny pisnický mate 4ever!!!jak se mate????

Kluci moc skvělí:O)

Čau chlapi, troška malýho spamu -> máme nový songy, tak kdyžtak mrkněte...
Zejména od Davida si rád poslechnu prudu, páč málokdo umí prudit líp než on... :o)
Mára

ty vole asi nejvic chytlavý pisne co jsem na bandzone slyšel dost hustý

Zdarec chlapi, moc moc velká pochvala za vaše vystoupení na RfP...fakt mazec...no ostatně von celý fest byl světověj :-D

Ein gutes muzičenka! Ať se daří.

Doba je tak špatná, že se musíme k nějakému stylu hlásit? CO když jsme prostě tři kretěni, kteří spolu hrajou v kapela a baví je záchodovej humor?:)

Vy budete v Soku že ?:D Heej snad s etam uvidíme

Borci neříkejte tykovýmle keci že ste se nikdy k punku nehlásili to je přece blbost akorát prostě váš punk je komerční a co je na tom právě že vůbec nic je to prostě normání stejně kdyby to nebylo tak uhlazený a nepřibližovalo se to střednímu proudu tak by ste asi nezkončili první v esu že jo a jde přece taky o prachy jedno k druhému mě se líbí přirovnal bych to k českým Blink 182 ale chce to makat :-) rád přijdu na koncert serte na kretěny který pruděj a jen tak dál ... z Boskovic zdraví PACKA

Mi už sme vás kontaktovali smskou abyste aspon poslali číslo na svého manažera A pokud je tohle ono tak skusíme zavolat a domluvit se...Díky mejte se

cus kluci nemate naky videa z toho koncu v Český ? nebo nejsou na naky strance k uložení? dík

..A Chaosse je zase zamerenej na chlepecky:P...Ses uplne jasnej kamo:D...Ne tak jako neber si to osobne,ale tohle je dobra hudba:)...Ale nikdo ti to necpe:D

...Lol Foxtere, vis kolik skupin tohle dela??:)...Nevim jestli to ten tvuj "liskovej orech" nejak pochopi,ale TOHLE-JE-NORMALNI:)...V pripade nepochopeni vyhledej odbornou peci...Ty bys neudelal ani PAPIRY NA ZELENOU TRIKOLKU S 10 AIRBAGAMA (To sem nepatri ale rad to rikam:D)..Mno co dodat..Ste fajne,poslouchate se dobre..Tak at vam to vydrzi..A hlavne neleknete:-o...Nazdar-BlackHawk aka HooX...